

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

„Breme“ razorožitve

»Ne samo dogodki, ki so se odigrali v no-
tranosti Nemčije, ustvarjajo mučno začudenje,
ampak predvsem notranje duševno razpolože-
nje, s katerim motri moderna Nemčija različne
evropske probleme, nas mora navdajati z naj-
večjim strahom. Kakšni bi pa recimo bili naši
občutki danes, če bi bila Nemčija l. 1933 ravno
tako oborožena, kot je bila Nemčija l. 1914?
Ali bi ne bili vsi trdnega mnenja, da je mir v
svetu nevarno ogrožen? Vojne namreč ne po-
vzročajo samo topovi, marveč notranja usmer-
jenost poideincev in celih narodov.«

Te resne besede prihajajo iz groba. Napi-
sal jih je tik pred svojo smrtjo angleški držav-
nik lord Grey in jih poslal kot svoj testament
v zadušljivo ozračje Evrope, na katero zopet
lega pošastna maska z vojno žugajoče Nemčije.
Te besede so prodrle v Ženevo, kjer se bodo
v teh dneh znova začele dolgovorne razprave
o razorožitvi. In če bo razorožitvena konfe-
renca opešala sredi pota, utrjena in obupana,
potem bomo vsaj vedeli, da topot krivda ne
zadene Zveze narodov niti državnikov, ki so
prišli tja s čistimi nameni, da rešijo mir, ampak
da moramo odslej zopet računati z elemen-
tarnimi razdirajočimi silami napihnjene na-
roda, ki si hoče utrti svojo pot liki hudournik,
ki brezobzirno podira vse pred seboj.

V takem ozračju se torej začnajo raz-
orožitveni pogovori. Med Francijo in Anglijo
so se pletli že dlje časa temeljiti razgovori o
najboljšem načinu, kako bi bilo mogoče zni-
žati oboroževanje in otihi za druge koristne
gospodarske in kulturne svrhe vsaj del narod-
nih premoženj, ki jih zahteva nabava orožja
po vseh državah. Ena in druga sta se izrekli za
neke vrste mednarodno nadzorno komisijo, ki
bi večkrat prepotovala vse države, pregledala
vojne proračune, vojne tovarne, municijske za-
loge in gledala na to, da bi nobena država ne
prekoračila količnika, ki bi bil za vsako državo
posebej sporazumno določen v velikem ev-
ropskem razorožitvenem paktu. Primer Nem-
čije je namreč jasno pokazal, da si države med
seboj danes ne morejo več zaupati in da sta
postali pisana ali ustnena obljuba ničvredni
jamstva. Za obljubami mora stati nadzorna ko-
misija, za njo pa udarna moč vseh držav sku-
paj, ki bi se navale na državo, ki bi na pod-
lagi ugotovitev nadzorstvene komisije grešila
proti razorožitveni pogodbi.

Francija in Anglija sta se domala sporazu-
meli. Njuni stališči se razlikujeta le v toliko,
da Francija pristane na štiriletno premirje v
oboroževanju na podlagi evropskega razoro-
žitvenega pakta le pod pogojem, da se usta-
novi nadzorstvena komisija, ki bo stalno po-
tovala po Evropi, prišla nenapovedano in koje
ugotovitve bi avtomatično, brez nadaljnjih
razprav sprožile mednarodne sankcije proti
grešni državi. Anglija pa bi nasprotno privo-
lila le v nadzorstveno komisijo, ki bi se se-
stavila le na podlagi kakšne konkretne pri-
tožbe in šla nadzirat v dotično državo le na
podlagi posebnega sklepa držav podpisnic raz-
orožitvenega pakta, če bi se pritožba zdelala
unpravičena. Britanska vlada se sicer še neko-
liko upira, toda pritisk angleškega javnega
mnenja je tolik in pravilnost francoskega pre-
dloga toliko utemeljena, da bosta obe vladi
v Ženevi našli sporazumno ploskvo, ki ne more
biti druga, kakor francoska.

Toda kaj velja osamljen sporazum med
dvema, četudi največjima državama, kaj velja
pristanek držav Male zveze, Poljske in celo
sovjetske Rusije na miroljuben predlog, kaj
pomeni, če se vse države zedinijo in sprejmejo
to v obstoječih razmerah edino uspešno sred-
stvo za znižanje izdatkov za oboroževanja, če
ga pa odklanja Nemčija, ki jo v zakulisju pod-
pira Italija? Razorožitvena konferenca se mora
nedvoumno raziti vsled nezdružljivosti nemške
trdovitosti in francoske želje po jamstvih
za varnost njene vzhodne meje.

Vmes se sicer vrivajo neki posredovalni
predlogi, ki seveda izvirajo v — Italiji. Musso-
lini je skombiniral četvrti pakt in se sedaj
trudi, da bi se glede vseh vprašanj, torej tudi
glede razorožitve, najprej sporazumele med
seboj države podpisnice pakta štirih. Mussolini
je nadalje obdržal prijateljske zveze z Nem-
čijo in izboljšal odnose do Francije ter se čuti
poklicanega, da v vprašanju razorožitve po-
nudi vmesni kompromisen predlog, ki naj bi
privedel do soglasja oboje največje protivnika,
Francoze in Nemce. Oba morata odnehati, pra-
vi, vsak mora nekje nekoliko popustiti. Naj-
boljše bi bilo, meni Mussolini, če bi se Nemčiji
dalo ponovno jamstvo, da je enako vredna z
vsemi ostalimi državami, recimo na ta način,
da bi se versailleski mir enostavno ukinil in
nadomestil z novim besedilom, kjer bi se o
Nemcih ne govorilo več kot o premaganem na-
rodu, ali pa, če bi se versailleskemu miru pri-
ključil na koncu dostavek, v katerem bi zveze
velesile, ki so ta mir l. 1919 podpisale, slovesno
izjavile, da smatrajo Nemčijo v vsem za enako-
pravno z ostalimi državami. Mussolini upa,
da bi s takšno izjavo Nemčijo pridobil za pri-
volitev v razorožitveno nadzorno komisijo, kot
jo predlaga francoska vlada.

Tako torej so postavljene fronte v Ženevi.
V par dneh bomo iz ust nemških predstavnikov
sami slišali, kako si nemška vlada predstavlja
problem miru — beseda, ki je po izjavah nem-
škega podkancelerja izbrisana iz nemških besed-
njakov — in kako si zamišlja vprašanje raz-
orožitve — drugih, ker samo sebe smatra za
najbolj razoroženo državo v Evropi. Takrat
bomo šele spoznali, kaj se je zgodilo v Nem-
čiji v preteklih 14 letih, kaj smemo pričako-
vati od razorožitvenih pogajanj in posredovanj,
ki se morajo vsa razleteti ob tem zidu jeklene
volje nemškega naroda, da sveta ne pusti ži-
veti v miru, dokler ne bo prekrvačen z nemškim
duhom in dokler se na razvalinah Evrope ne
dvigne nemška država, ki bo objela sleher-
nega Nemca.

Mi zremo z žalostnimi očmi proti Ženevi,
kjer se bo v teh dneh razbilo v nič toliko
idealnega prizadevanja, toliko lepih upov in
dobrih namenov, ki so vsi izvirali iz pravil-
nega vrednotenja nepopisnih strahov svetovne

Nujna posledica nemških groženj

Bruxelles, 27. sept. tg. Po vsej valonski (fran-
coski) Belgiji se že več dni vršijo velike manifesta-
cije, ki zavzemajo so kraj že državno-pravni značaj.
V Charlesroi, Tournai, Verviers, Monsu, Dinantu,
Liegeu in še po drugih večjih mestih so Valonci
porabili priložnost svojega narodnega praznika, da
protestirajo proti nemškim napadalnim namenom,
da kritizirajo vlado in njeno »preveč severno poli-
tikos, ki se je spričo Hitlerjevske gonje v Nemčiji
izkazala za bankrotno in da manifestirajo za še
tesnejšo zvezo z Luksemburgom in Francijo.

Toda največja slovesnost se je odigrala v
Bruslju samem, kjer so Valonci želeli prav posebno
poudariti, da ljubimkanje Flamev z germanskimi
Holandi in celo z Nemci samimi, ni rodilo no-
benih uspehov in da je Hitlerjevska Nemčija sedaj
še bolj odprla žrelo, da pogoltne Belgijo, ki se je
komaj rešila smrtnega objekta l. 1914. Na tisoče
članov valonskih društev s svojimi zastavami je
napolnilo bruseljske ulice, »tja do Trga muče-
nikov, kjer so bili postavljeni govorniški odri. Na
Trgu mučnikov se je odigrala tudi ganljiva cere-
monija »počedenja valonske zemlje. Iz vsake va-
lonske občine so posebni odposlanci prinesli pe-
ščico zemlje, ki je bila nato izpostavljena v dveh
velikih vazah. Govorniki so se poklonili »sveti va-
lonski zemlji, nato pa so vsa društva za zastavami
korakala mimo te ganljive svetlinje.

Na koncu zborovanja so bile prečitane tudi
resolucije, ki so postale neke vrste valonska dekla-
racija v štirih točkah. Resolucije se glasi:

1. Obramba države se mora organizirati z ozi-
rom na prestane krvave preizkušnje belgijskega
naroda tako, da bodo pravice vsakega državljanca

V prisotnosti dveh kraljev

Sinaja, 27. sept. m. Danes ob 10 dopoldne so
se zunanji ministri držav Male zveze sestali na 4.
sejo, na kateri so razpravljali o uresničitvi gospo-
darskega načrta Male zveze, ki je bil v 14 točkah
pred nekaj dnevi objavljen v komunikiju stalnega
tajništva Male zveze v Pragi. Točno ob 11 sta pri-
šla na sejo tudi oboje vladarja, jugoslovanski kralj
Aleksander in romunski kralj Karol. Navzočnosti
obeh suverenov pripisujejo v vseh političnih in
diplomatičnih krogih velik pomen in smatrajo, da
je to garancija za končno ustvaritev gospodarskega
načrta, ki bo služil kot temelj za gospodarsko re-
organizacijo treh držav Male zveze.

1. Gospodarska zveza

Na današnji seji to vprašanje še ni bilo defi-
nitivno rešeno, ampak se bo pretresalo na posebni
konferenci, na sestanku članov gospodarskega sve-
ta držav Male zveze, v katerega bo vsaka država
imenovala po 5 članov. Ta sestanek bo v drugi
polovici meseca oktobra skoraj v Belgradu. Gos-
podarski načrt za obnovo in preureditev gos-
podarskih odnosov med državami Male zveze pre-
videva ustvaritev neke vrste gospodarske zveze
med temi državami. Načrt pa ne bo v ničemer iz-
ključeval sedanjih gospodarskih zvez, ki obstajajo
med posameznimi državami Male zveze z ostalimi
evropskimi in izvenevropskimi državami.

V diplomatičnih krogih se v zvezi s tem vpra-
šanjem posebno naglašajo dejstva, da bo ta gos-
podarska zveza imela samo značaj, ki je določen že
z imenom, odnosno, da se bodo iz delokroga te
nove ustanove izključili politični momenti. Po
mnenju teh krogov morajo biti odstranjena poli-
tična vprašanja tudi zaradi tega, ker je bilo sta-
lišče držav Male zveze, posebno glede na revizijo
mirovnih pogodb dovolj jasno in odločno izraženo.

2. Poštno-brzojavna zveza

Na današnji seji sveta Male zveze se je spre-
jel tudi sklep o osnovanju poštno-brzojavne unije

Dunajska vremenska napoved. Nobene bi-
stvene izpremembe.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma
jasno, stalno in toplo vreme. Zjutraj megleno.

OBRTNA RAZSTAVA

združenih obrtnikov Kranja in okolice
od 1. do 9. oktobra 1933
v Majdličevem mlinu v Kranju.

vojne, ki je istotako plod barbarskega napuha
narodov. Žalostnimi očmi, ker vemo, da se
Evropa ne bo klonila pred Hitlerjevo Nemčijo
in se bo s stisnjenimi zobmi razšla, da brani
samo sebe. Ali se bo dvignila kot orjak, da
znova stre ta vrecel strupa in sovraštva? Ali
bo čakala, pričakovala zadnjega trenotika, po-
trepljiva do konca? Ali pa bo hotela vendar
enkrat izkoristiti neizčrpne zaklade etičnih
vrednot svoje civilizacije, da jih postavi na
fronto proti napuhu? Potem pa naj prepusti to
nalogo krščanstvu, kajti problem miru in pro-
blem razorožitve se da rešiti le z evangelijem
križa, ki oblikuje duše, ki odločajo o vojnah
in o miru.

Blok Belgija-Francija

Valonska deklaracija: 1. takojšnja utrditev vzhodne meje 2. zveza s Francijo in Luksemburgom

zajamčene. Z drugimi besedami, treba je izvesti
utrditev vse belgijske meje proti Nemčiji.

2. Ker je »severna politika, ki je iskala zbliz-
žanja s Holandijo in sporazuma s Nemčijo, sedaj
doživela katastrofalen polom, naj se uresniči čim-
prej širokopotezen gospodarski sporazum s Fran-
cijo.

3. Valonija zahteva, da naj bo uradni jezik
upravnih, vojaških in sodnih oblasti valonski (to
je francoski) in da naj upravljajo, sodijo in pove-
ljujejo Valoniji sinovi njenega ozemlja.

4. Izdatki za Valonijo morajo na vsak način
odgovarjati davkom, ki jih Valonija plačuje, kar se
pa sedaj ne dogaja.

5. Osrednja vlada in osrednja uprava mora biti
po »svojem dotoku enakomerno, porazdeljena med
Valonce, Flamece in mesto Bruselj, kar se sedaj
tudi ne spoštuje.

Zborovanje je poslalo belgijskemu kralju vda-
nostno brzojavko, v kateri izjavlja »v interesu bel-
gijske skupne domovine, da je po polomu spora-
zumov v Oslu in v Ouchy-ju sedaj nastopil čas,
ko bo treba Francijo in Belgijo v gospodarskem
ozirom najtesneje med seboj povezati, ker je edina
zveza, ki jo Belgija sploh more skleniti v sedanjih
okolščinah.

V zvezi s temi ljudskimi manifestacijami je
državni minister Neujean, ki je tudi župan mesta
Liege, naslednji dan v velikem govoru, ki je od-
jeknil po vsej državi in še preko njenih meja, za-
hteval, da se nemudoma pristopu k utrjevanju nem-
ške meje, ker bi te pokrajine še enega nemškega
vpada ne morele več prenesti.

V političnih krogih sedijo, da imajo te manife-

Jaspar, sedanji belgijski finančni minister in
velik pobornik za gospodarsko zvezo med Bel-
gijo in Francijo.

stacije namen oznakiti začetek velikih utrjevalnih
del na vzhodni meji proti Nemčiji, na drugi strani
pa pričetek resnih pogajanj za ustvaritev gospodar-
ske enote med Belgijo, Francijo in Luksemburgom

(Sporazuma v Oslu in v Ouchy-ju se nanašata
na carinske pogodbe med Belgijo, Dansko, Nizo-
zemsko, Švedsko, Norveško in Nemčijo, kar opr-
avičuje označbo »severna politika. — Op. ur.)

4. Mala zveza obišče Poljsko, Bolgarijo in Turčijo

Kakor se je izvedelo iz diplomatskih krogov,
so se zunanji ministri Male zveze na današnji seji
pogovarjali tudi o odnosih med Poljsko in čla-
nami Male zveze. Ob tej priliki se je ugotovila
potreba za prijateljsko sodelovanje in zblizanje
med omenjenimi državami. Zaradi tega se je spre-
jel sklep, da bo romunski zunanji minister Titu-
lescu meseca oktobra, takoj ko se vrne iz Ženeve,
napravil uradni obisk v imenu Male zveze v Var-
šavi. Diplomatski krogi tudi potrjujejo vesti, ki
so krožile po evropski javnosti o bodočem obisku
Titulescu v Ankari. Ta obisk bo napravil Titulescu
v prvi polovici meseca oktobra. Na poti v Ankaru
se bo Titulescu ustavil še v Soliji, kjer bo stopil
v zvezo s predsednikom bolgarske vlade Musa-
novom. S tem je bilo današnje zasedanje ministrov
Male zveze, ki bodo z večernim vlakom odpotovali
v Ženevo, zaključeno. Naš zunanji minister se bo
odpeljal mimogrede še v Belgrad in nato takoj
nadaljeval pot v Svico.

Zakaj Beneš ne pojde v Rim?

Italija naj da jasna jamstva proti vsaki reviziji

Sinaja, 27. sept. m. Diplomatski krogi, ki so
bili zbrani v Sinaji ob proslavi 50 letnice zgradi-
tve kraljevega dvorca Peleša in radi konference
Male zveze, so pozorno zasledovali potek pogajanj
in na razne načine komentirali vesti o bodočem
obisku češkoslovanskega zunanjega ministra dr. Be-
neša v Rimu, ki ga je pred kratkim napovedalo sve-
tovno časopisje. Kakor znano, bi dr. Beneš po teh
verzijah stopil v Rimu v zvezo z raznimi italijan-
skimi predstavniki in se pogajal z njimi v imenu
držav Male zveze. Pri tej priliki bi jim razložil sta-
lišče Male zveze do vseh mednarodnih problemov,
ki zadevajo v prvi vrsti članice Male zveze, obenem
pa bi pripravil teren za ustvaritev gospodarske
zveze vseh podonavskih držav. V zvezi s tem
so danes zatrejvali diplomatski krogi, da dr. Beneš
ne gre v Rim. Isto so potrdili tudi predstavniki
Male zveze, ki so vesti kategorično demantirali.
V demantiju se nadalje govori, da predstavniki
Male zveze nimajo potrebe za pogajanja z uradnimi
italijanskimi krogi vseh dotlej, dokler Rim ne bo
pokazal večjega razumevanja za stališče Male zveze
v pogledu revizije mirovnih pogodb. V demantiju
se je nadalje naglasilo, da je Mala zveza medna-
rodna enota, ki se bo v vsakem slučaju postavila
proti poskusom revizije mirovnih pogodb, pa naj
pridejo od katerekoli strani.

in zakaj je bila odgodena gos- podarska preureditev Male zveze?

Sinaja, 27. sept. m. Sinajska konferenca Male
zveze se je kljub predvidenemu programu o gos-
podarskih vprašanjih v glavnem bavila s političnimi
vprašanji ter je zaenkrat pustila ob strani debato
o končni gospodarski ureditvi držav Male zveze.
Vprašanja gospodarske prirode je pustila za bo-
dajo konferenco, ker je potrebno, da se odločitev
v tem problemu izvrši pod vplivom političnih raz-

prav. Z ozirom na reševanje ekonomskih vprašanj
držav Male zveze je sinajska konferenca sklenila,
da se ponovno ugotovi, kakšne dejanske koristi je
do sedaj prinesla praska konferenca Male zveze.
Sele nato se bodo stališki konkretni predlogi, ki naj
otvorijo pot za ureditev gospodarskih problemov
in končne ureditve gospodarskega sistema v vseh
treh državah. Romunski politični krogi so bili za-
radi odgovoritev teh vprašanj precej razočarani. Ti
krogi so mnenja, da se Mala zveza radi zamotanih
zasebnih interesov vsake posamezne države Male
zveze, zaenkrat še ni mogla odločiti, da reši ta
problem, in izražajo obenem rahel dvom v uspeh
pogajanj. Na drugi strani pa zopet pripisujejo tre-
nutnim političnim razpravam Male zveze isto važ-
nost, kakor jo polagajo njeni zunanji ministri. Ro-
munski politični krogi so namreč mnenja, da je Ev-
ropa pred važnimi političnimi preorientacijami
ter da je radi tega nujno potrebno, da Mala zveza
predhodno določi svoje stališče do vseh morebitnih
izmenjenj, ki bi mogla priti, da se ne bo znašla
popolnoma nepripravljena, kot se je to zgodilo, ko
je odjeknila v svet prva vest o paktu štirih zapad-
nih velesil.

Izjava g. Jevtiča

Sinaja, 27. sept. m. Češkoslovanski zunanji mi-
nister dr. Beneš je izjavil danes časniki, da je
zelo zadovoljen z rezultati o vprašanju, ki so
bila na dnevnem redu sinajske konference. Po-
dobno izjavo je dal časniki tudi zunanji mi-
nister Jevtič, ki je zelo zadovoljen z delom sinaj-
ske konference. Minister Jevtič je nadalje izjavil,
da je s Titulescu uredil 19 konvencij, ki so bile
že sprejete od jugoslovanskega in romunskega pa-
rlamenta in senata. Kakor znano, se je s temi kon-
vencijami rešilo mnogo važnih vprašanj med našo
državo in Romunijo.

Spor med Rusijo in Nemčijo

Moskva, 27. sept. b. Danes so se izmenjale
note med nemškim odpravnikom poslov v zuna-
njem ministrstvu von Twardovskim in sovjetskimi
komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Twar-
dovski je še večer protestiral zaradi izгона nem-
ških časnikiarjev iz sovjetske Rusije. Litvinov mu
je danes odgovoril, da je do tega ukrepa prišlo
radi tega, ker nemška vlada sistematično preganja
sovjetske časnikiarje. Sovjetskim časnikiarjem so

nemške oblasti prepovedale vsako sodelovanje,
postopanje nemške vlade s sovjetskimi časnikiarji
v Leipzigu pa je preseglo vse meje. Sovjetska vla-
da je storila ta ukrep radi tega, ker so vsi njem
protesti v Nemčiji ostali brez uspeha in se nise
izpolnile niti obljube, ki jih je dal svečano zunanji
minister von Neurath, ki je obljubil, da bo krivce
pozval na odgovor.

Viharji - povodnji - potresi - divjajo po vsem svetu

V Indiji, Mehiki, Italiji tisoči mrtoih, porušena mesta, poplave

Newyork, 27. sept. tg. Tampiko, največje trgovsko središče severne Mehike, sloveče zaradi petrolejskih vrelcev, in vsa obširna tampiška provinca sta bili v teku desetih dni dvakrat obiskani od strašnega ciklona, ki je sejal smrt in razrušenje.

Drugi ciklon, o katerem prihajajo vesti šele sedaj, se je stvaril v centru Atlantika na zapadno-indijskem otočju preteklo soboto in se je valil z ogromno silo proti mehiški obali, odkoder je s podvojeno močjo brzel proti notranosti dežele. Ni se moglo vedeti števila človeških žrtve, ker so vse zveze z mestom Tampiko pretrgane. Zaenkrat je edino sredstvo obveščanja med Tampikom in glavnim mestom Mehiko majhna radio-postaja, ki jo je postavilo vojaško poveljstvo. Poveljnik garnizije v Tampiku general Macias je brzojavil:

»Ciklon je uničil več kot tri četrtine Tampika in tako lesene hiše kakor hiše iz opeke in kamna so se porušile. Mrtvih in ranjenih je več tisoč. Vojasvo pomaga, kjer le more, zaradi obrambe pred zločinskih elementi pa sem proglasil preki sod.«

Notranji minister je takoj z letalom odletel v Tampiko, spremljan od več funkcionarjev. Dne 26. t. m. pa se je odpeljal iz Mehike v Tampiko pet vlakov z zdravniki, živili in zdravili in proti polnoči je odletela v nesrečno mesto cela eskadra aeroplanov. Tampiko je oddaljen od Mehike okoli 1000 km. Ciklon je divjal okoli osem ur. Dosegel je fantastično hitrost 180 do 200 km na uro. Kakih 10 angleških, nemških, ameriških in mehiških parnikov je bilo od sile ciklona odtrganih iz pristanišča in od ogromnih valov vrženih na visoko morje. Zdi se, da so se nekateri potopili. Okoli Tampika samega pa so se odprle v zemlji ogromne globeli, v katere so se pogrezle tračnice in so štirje vlaki, dva potniška in dva tovorna izginiti v zemlji. Železniške proge so na več krajih popolnoma izrte in porušene.

Ciklonu so se pridružile tudi ogromne poplave ter sta izstopili reki Tamesi in Pamiko. Vse ozemlje okoli mesta Ciudad Victoria je prizadeto od poplave. Med besnenjem vodo je rjul ciklon, ki je bil širok nad 250 km. Po zadnjih vestih nujna Tampiko, ki šteje okoli 80.000 prebivalcev, strahoten prizor. Vse ceste predstavljajo ruševine kamna, lesa, opeke, dreves, stekla, železa in brzojavnih drogov. »Promet je popolnoma nemogoč. Vsa poslopja, ki so še ostala, to je nekaj šol, cerkev in javnih palač, so polna ranjenih. Sodiijo, da je bilo tako v Tampiku kakor v Vittoriji ubitih in ranjenih nad 5000 oseb. Ni pa še znano število onih, katere so pogoltnile teke.

Nemčija hoče poljedeljsko samostojnost

Kar pomeni za Nemčijo v politiki ime Bismarck, to pomeni Friderik List za nemško gospodarstvo. Ko je angleška industrija, podpirana po liberalnih doktrinah anglosaških ekonomov, zahtevala v prvi polovici prejšnjega stoletja svobodo mednarodne trgovine, tedaj je nastopil List v obrambo — nemške nastajajoče industrije. Stal je nasproti angleški zahtevi za odpravo carinskih meja — nemško narodno zaščito industrije. Dobro je razumel List svobodo trgovine, ki bi odprla na široko vrata angleški industriji v nemške dežele in je tudi vedel, da bi bila ta svoboda, koristna za Angleže, pomenila smrt mladi nemški industriji. List je vedel, da more nemški narod obstati na svoji zemlji le, ako Nemčijo industrializira. Zato se je lotil giganteskega dela in zgradil poseben življenski gospodarski sistem, kateri je preprečil izseljevanje Nemcev v tujino in omogočil milijonom sorojakov, ki bi sicer ne mogli ostati na svoji zemlji, ki jih ni mogla več preživljati, vse življenske pogoje za obstanek.

Pod zaščitnim sistemom Listove doktrine je industrializacija Nemčije naglo napredovala tako, da je nemška industrija že koncem minulega stoletja nadvladala agrar. To stanje je napredovalo vedno bolj na škodo agrara vse do svetovne vojne. Svetovna vojna pa je Nemcem odprla oči, kajti njen izid ni bil ničesar drugega, nego maščevanje agrara nad nemško tehniko in industrijo. To napako, ki so jo Nemci napravili tekom desetletij in ki je zapečatila zmagov zaveznikov, so Nemci popravili in se takoj po svetovni vojni vrgli na poljedelstvo in živinorejo. »Če hočeš voditi vojno, moraš imeti žive doma.« To je danes geslo Hitlerjeve Nemčije in če hočemo to geslo prav razumeti v zvezi s svetovno politično atmosfero današnjih dni, tedaj moramo vedeti, kaj čaka mlade agrarne države v bližnji bodočnosti.

Agrarno-politične tendence Nemčije datirajo v glavnem od stabilizacije marke, ki je ekonomsko-financijska politika nastopila nova pota. Danes gre agrarna politika v smeri popolne avtarizacije, katere se nahaja v zadnji fazi. Radi tega nas mora zanimati letno poročilo nemškega »instituta za proučevanje konjunktura«, katero nas podrobno seznaja z vprašanjem prehrane Nemčije, zanimati nas mora to poročilo tem bolj, ker je Nemčija predstavljal dotedaj trge za naše agrarne pridelke.

Poročilo instituta podčrtava predvsem dejstvo, da je bilo v preteklem letu 87% vseh življenskih potrebščin pridelanih doma v Nemčiji. Ako odhijemo od teh odstotkov uvoz krme, ki se v Nemčiji predelava za živino, potem se gornji odstotek zmanjša na 79%. To pomeni, da je Nemčija lani krila štiri petine vseh življenskih potrebščin z lastnimi pridelki.

Za tekoče leto se predvideva znatno povišanje tega odstotka, kar je popolnoma razumljivo z ozirom na novi agrarno-politični kurz Nemčije. Zanimivo je pogledati, kako je gornji odstotek domačega krila življenskih potrebščin zadnja leta naraščal.

Leto	brez oziara na uvoženo krmo	ako odštejemo uvoz krme
1924	80%	77%
1925	81%	75%
1926	77%	70%
1927	77%	67%
1928	80%	71%
1929	83%	75%
1930	85%	78%
1931	86%	80%
1932	87%	79%

Lansko leto je domača proizvodnja krila življenskih potrebščin Nemčije; brez oziara na uvoz goveje krme do višine:

od 99—100%: za sladkor, mleko, krušno žito, ječmen za pivo;
nad 100%: za krompir, sladkorno peso, zelje, ovčje, telečje, kozje in konjsko meso;
90—95%: zelenjave, sladkorne ribe, grah in mlečne izdelke;
80—90%: maslo, sir, zeleni fižol;
70—80%: med vse vrste sadja, živina, čebula;

Ameriški Rdeči križ je podaril za žrtve orkana v Tampicu 25.000 dolarjev. Ameriška letala so nad mestom vrgla zaboje z živečem.

Potresi v Italiji

Rim, 27. sept. tg. Potres, ki je divjal 26. t. m. v Južnih Abruzzih, nekako 150 km daleč od Rima, je napravil škodo v več krajih. Epicenter potresa je bil v coni med Farra San Martino in Calena. Največ škodo je napravil v mestecu Lama dei Peligni, kjer se je porušilo celo malo predmestje in je bilo ubitih 6 oseb, 39 pa ranjenih. V Civitelli je bilo 11 oseb ranjenih in je tudi veliko škodo na hišah. Tudi v mnogih drugih vaseh štejejo več ubitih oseb in je veliko hiš porušeno. Med mestom Castell di Sandro in Sulmona je bila poškodovana železniška galerija, vsled česar je promet pretrgan. V Sulmoni, ki je največje mesto v tem okraju, je zavladala precejšnja panika. Tu so je poleg mnogih manjših hiš porušila tudi fronta cerkve sv. Nikolaja in palača Corvi. Ranjenih je bilo 15 oseb. Potres so čutili tudi v Pescari, kjer pa ni bilo večje škode. Potres so čutili tudi v provinci Lacijski. Tu je v mestecu Sale porušeni okoli 100 hiš, nekaj oseb ubitih, nekaj pa ranjenih. Najhujši je bil potres ob vzhodnem poboju hriba Maiella.

Iz Sulmona poročajo, da se je v mestecu vrnil mir. Prebivalci so po večini prebili noč na prostem. Najbolj je potres prizadel vasico Lamo Meligno, ki čepi ob znožu 669 m visokega griča. Tam je potres porušil 40 hiš, okoli 600 oseb je pa brez strehe. Število v tej vasi mrtvih je naraslo na osem, lahko se pa še zviša, ker je dvajset med 38 ranjenci v nevarnem stanju. Potres bi pa bil lahko še mnogo bolj usodopoln: najhujši sunek je bil namreč tretji, takrat so pa ljudje po večini že zbežali iz hiš.

V Indiji umirajo tisoči od kolere

London, 27. sept. tg. Velikanske povodnji so opustošile tudi velik del vzhodne Indije, posebno okraja Kutak in Bihar. Poplave so bile posledice strašnih monzunov, zaradi katerih so se razile po delih ogromne količine dežja. 1700 glav živine je utonilo, nad 9000 ljudi pa je že umrlo radi kolere, ki jo raznašajo podgane, katere se rešujejo iz vode. Več kot 7000 hiš je popolnoma porušeno, 20.000 pa težko poškodovanih. Škode, prizadejane posevu, pa sploh še ni mogoče oceniti. Oblast je dala na razpolago velikanske vsote za prvo pomoč in je pozvala prebivalstvo na prostovoljne prispevke.

60—70%: jajca, loj, morske ribe, kumare, solate, špinata;

50—60%: mast, jajca, sočivje;
40—50%: vse ostale masti;
20—30%: fižol;
3%: koruza, kakao, južno sadje, proso.

Z ozirom na uvoz goveje krme je krila v Nemčiji preteklo leto domača proizvodnja 60 do 70% potrebe za vse vrste mlečnih izdelkov.

Se zanimivejšo sliko tega naraščanja domače proizvodnje vidimo, če primerjamo vrednost uvoženih življenskih potrebščin od leta 1927 do leta 1932. Leta 1927 je bilo uvoženih življenskih potrebščin v Nemčijo v vrednosti za 5 milijard mark, dočim je bilo leta 1932 uvoženih le še za 1,8 milijarde, tedaj za več kot 3 milijarde mark manjše v 5 letih. Poročilo nemškega instituta za proučevanje konjunktura pri tem naglašja, da je kljub temu padcu uvoza narasla potrebnost življenskih potrebščin v Nemčiji. Za leto 1933 napoveduje, da bo odstotek domače proizvodnje življenskih potrebščin v razmerju s potrebo, presegel 90%. Z drugo besedo: Nemčija bo v dveh, treh letih krila vse svoje življenske potrebščine z domačo proizvodnjo.

Agrarna politika nove Nemčije — dosedajni uspehi so še posledica agrarnega režima pred revolucijo — ima rešiti se edini problem, tako končava poročilo nemškega »instituta za proučevanje konjunktura«, da razširi do potrebnih meja pridelovanje pšenice, ječmena, oljnih rastlin, krme za govedo in bombaža ter omeji hiperprodukcijo rži, ovsa in krompirja, ter da doseže ravnotežje v vseh ostalih potrebščinah.

S tem bi bila usoda nemškega trga za naše poljedelstvo in živinorejo zapečatena.

Nujno je potrebno, da vodijo naši državniški račun o tem, kajti agrarna antarkija Nemčije ne pomenja samo ogromno poslabšanje položaja našega kmetijstva, ampak tudi za 100% večjo nevarnost kot pa je bila ona v letu 1914. —Gan—

★

Francoski jezik v Rusiji

Pariz, 27. sept. (a) Iz Moskve poročajo, da je sovjetski komisar za vojno podpisal uredbu, s katero uvaja obvezen pouk francoskega jezika v vseh sovjetskih vojaških šolah.

Valutni pakt Amerika-Anglija

London, 27. sept. b. Sir Friderik Leith Ross je danes v spremstvu angl. poslanika v Washingtonu sira Rollanda Lindsaya odpotoval v Newyork. Dne 5. oktobra se pričnu v Washingtonu angleško-ameriška gospodarska pogajanja, katerim pripisujejo velik pomen ne samo radi tega, ker se ima na tej konferenci rešiti problem vojnih dolgov, temveč tudi radi tega, ker se splošno verjame, da se bo takrat temeljito proučilo valutarno vprašanje in sicer v okviru stabilizacije funta in dolarja. Roosevelt bo osebno sodeloval pri teh pogajanjih in se v gospodarskih krogih naglašja, da je velik pristajalnik sklenitve angleško-ameriškega valutnega pakta. — Vse to pa se seveda lahko zgodi šele takrat, ko bo rešen ameriški valutni problem.

Popisovanje inozemcev

Vsled razpisa kraljevske banske uprave dravsko banovine v Ljubljani, z dne 31. avgusta 1963 VI No. 17.177-1 se ima sestaviti točen seznam vseh inozemcev, ki so zaposleni v dravski banovini. Radi tega pozivlja Uprava policije v Ljubljani vse delodajalce, da prijavijo najkasneje tekem 8 dni vse pri njih zaposlene inozemce ne glede na kakovost zaposlitve, po posebnih obrazcih v dvojniki, katere dobijo proti plačilu 50 par od komada v prijavnem uradu Uprave policije v Ljubljani oz. na vseh stražnicah, kjer bo tudi vrniti izpolnjeni tiskovine.

Zoper one delodajalce, ki se ne bi odzvali temu pozivu, se bo uvedlo postopanje po čl. 69, t. 3. zakona o notranji upravi, objavljen v Urad. listu št. 76. dne 23. julija 1929.

Uprava policije v Ljubljani.

Zasedanje ZN Razorožitvena konferenca

Pariz, 27. sept. b. Ves francoski tisk poaveča večerajšnjim pogajanjem v Zenevi veliko pozornost in se bavi zlasti s sestankom med nemškimi delegati in poljskim zunanjim ministrom Beckom. Splošno se naglašja, da je Poljska sklenila, da v razorožitvenem vprašanju posreduje med Nemčijo in zapadnimi državami. S poljske strani se čuje, da je zunanji minister Beck že pripravil posredovalni predlog. Poljska je namreč kot zaveznica Francije, ki pa je odklonila pakt štirih, za to najbolj pripravna.

Rim, 27. sept. b. Fašistični listi trdijo, da pogajanja v Zenevi, kjer vrši italijanska delegacija posredovalno vlogo, ugodno napredujejo. Razgovori med zastopniki Francije, Anglije, Italije in Amerike so stopili v končno fazo. Italijanski delegati posredujejo pri pogajanjih z nemškimi delegati. Zanimivo je, da smatrajo fašistični listi francosko zahtevo s psihološkega stališča za upravičeno, ker se ni moglo do sedaj odstraniti francosko-nemškega nezaupanja. Nasprotno, Hitlerjev režim v Nem-

čiji je to nezaupanje še podvojil in Francija je bila v velikih ekreh zaradi nacionalističnega vala, ki je prihajal iz Nemčije. Italijanski delegati morajo v svoji akciji računati s tem razpoloženjem, ali morajo biti po pisanju fašističnih listov zelo previdni in morajo postopati z največjim razumom.

Kaj nosi seboj Beck?

London, 27. sept. b. »Sunday Times« poroča, da je poljski zunanji minister polkovnik Beck nesel s seboj dokumente, ki pričajo, da se Nemci že leta in leta mrzlično oborožujejo v vzhodni Prusiji in v to svrhu izrabljajo tudi litvinsko področje. Dokumenti, ki jih ima poljski zunanji minister, bodo dokazali, da gre vsaj pol nemškega transporta, to je približno poldrugi milijon ton skozi poljski pomorski koridor v vzhodno Prusijo. Ti blagovni transporti so povečini sirovine in polfabrikati za vojno industrijo. Na področju vzhodne Prusije se izdeluje vseh vrst orožje. V Litvi pa izdelujejo Nemci letala, bombe in težko topništvo.

Izkoriščajmo naše električne naprave

Ni namen teh vrst, spregovoriti o elektrifikaciji naše širše in ožje domovine, tem manj, ker danes tudi za brezdomno rentabilne naprave ni sredstev. Pač pa bi bilo treba posvetiti večjo pažnjo umnejsi izrabi že obstoječih naprav.

Lep je pogled na šumeče slapove in vodo, ki teče preko jezov naših vodnih central. Vendar večina ljudi ne pozna nenadomestljive izgube za narodno gospodarstvo, ki jo pomeni taka slika. Voda, ki teče preko jezov, je neizrabljena energija, kapital, ki ga ne moremo nikdar več v katerikoli obliki pridobiti. In ne samo to. Ta voda pravi, da je dotična naprava premalo izrabljena in da čaka samo na odjemalca električne energije. Dotična naprava je neizrabljena in denar, vložen v njo, se ne obrestuje tako, kot bi bilo to potrebno.

Običajno vidimo tako odvečno energijo po dnevi, ko ni dovolj odjemalcev za električni tok in mnoge manjše elektrarne kratkotalo obrat ustavi in prično s pogonom zvečer, ko je dovolj odjemalcev za električno luč. Zakaj je to? Ker je večina naših potrošiteljskih elektrarn premalo poučena o tem, da se s pametno in primerno tarifno politiko da mnogo napraviti, da pomeni neprekinjen pogon z gospodarskega in tehničnega stališča velik napredek in da bi si marsikdo nabavil sicer drage elektr. kuhalnike in domače aparate, če bi imel na razpolago tok podnevi ali pa ponoči (ne zvečer) po primerno nizki ceni. V tem pogledu so naša mesta sicer storila že velik korak naprej, deloma prisiljena vsled konkurence plinarn, in uvedla nižje cene za tok, ki služi za gospodinjstvo. Gospodinja, ki je enkrat izkusila prijetnosti električnega kuhanja ali pa elektr. ogrevala za vodo, s katerim more imeti vsak čas toplo vodo ali pa celo toplo kopalnico, bo marsikatero drugo udobnost lažje pogrešala kot to. Seveda mora biti za take svrhe, kot že rečeno, primerna cena. Ker pa elektrarne hočejo oddajati to vrsto cenegega toka samo ob gotovih dnevnih časih, morajo biti dotični odjemalci tudi s tem sporazumni, da imajo to ugodnost samo tedaj, kadar ni dovolj druge porabe za tok, torej nikakor ne okrog večera. Končno si bo lahko z dobro voljo vsaka gospodinja svoje delo uredila tako, da lika dopoldne ali pa po kosilu in se more tako okoristiti s cenejšim tokom.

Dasi ima večina naše industrije svoje lastne elektrarne, velja to, kar je prej omenjeno, tudi za industrijske prilike. Res je, da ne more vsaka vrsta industrije prenašati to, da ima pravico do cenejšega toka samo ob gotovem času, pač pa je na drugi strani zopet mnogo pogonov, ki morejo to brez vsake težave urediti. Pri uporabi elektr. toka za ogrevanje svrhe n. pr. v elektr. pečeh za žarjenje žice, železa, pločevine ali emajla moramo poleg drugih prednosti in ugodnosti upoštevati predvsem čistost v obratovanju. Potem pa še skoraj 100% izrabo toplote in pa okolnost, da pri elektr. pečeh niti ni treba plačati prevoznih stroškov za dovoz goriva, niti ni treba dimnikov in se zaradi tega lahko postavijo elektr. peči kamorkoli v sredino obrata. Velika prednost takih pečev je tudi točna regulacija toplote, bodisi avtomatično, bodisi poljubno in pa okolnost, da je tehnična popolnost teh pečev danes že toliko, da tudi obratovalna sigurnost ni manjša kot pri drugih pečeh.

Kolik pomen more izraba odvečne energije dobiti, spoznamo samo iz primera švicarske stališkoristi. Tam bi mogla industrija te dežele letno izkoristiti še 800 milj. kWh, dasi so v Švici izrabljene vodne sile tako ekonomično kot skoraj nikjer drugje v Evropi. Navedeni količini toka odgovarja 170.000 ton premoga, ki ga mora Švica uvažati. V naših krajih so razmere seveda precej druge, ker nimamo niti tako obsežne elektrifikacije, niti tako razvite industrije, ki bi potrebovala tako velike množine toka, na drugi strani pa je razvita naša premogovna industrija, ki se sama nahaja v največji krizi in zaradi katere bi morali tudi v sicer možnem slučaju imeti obzire. Precejšen del premoga, ki se porabi posredno ali neposredno v naši industriji, pa je inozemskega izvora in bi bilo zaradi tega le razveseljivo, ako se ta uvoz po možnosti zniža s tem, da se ali uvede domače gorivo, ali pa, ako to ni mogoče, elektr. energija, ki more vsekakor konkurirati z najboljšimi vrstami inozemskega kuriva, poleg vseh prednosti, ki so lastne elektr. pogonu.

Zeleti bi bilo, da slede tudi pri nas merodajni krogi zgledu inozemstva in da v okviru danih možnosti prično z intenzivno propagando za odjajo odvišne energije ne samo za domače, gospo-

dinske namene, temveč tudi za industrijo, ki je sama zainteresirana na tem, da zniža izdelovalne stroške. Neka velika industrija v Sloveniji je pred nedavnim v mnogih izdelovalnih panogah uvedla elektr. peči in ima odlične uspehe.

Ogromno delo, ki bi se moglo izvesti predvsem, bi bila seveda točna statistika proizvodnje in uporabe toka. Do sedaj je bilo to dokaj težko, ker privatne elektrarne niso bile zainteresirane na tem, da se v javnosti izve o njih delovanju. Danes pa imamo drž. trošarino na tok, ki precej natančno ugotovi dejanski položaj. Trošarinski izkazi javnih in zasebnih elektrarn niso dokumenti, ki bi smeli ležati v arhivih, ampak bi morali biti najboljši material za statistične publikacije, ki so do sedaj preko časopisja le pomanjkljive in nepopolne.

Le tedaj, ako se prično zanimati za te stvari tudi širše plasti neposredno prizadetega prebivalstva, smemo pričakovati, da bomo v doglednem času boljše izkoristili obstoječe naprave in v bodočnosti prišli do uresničenja naših sanj, do velikopotezne elektrifikacije tako, da ne bo imel samo vsak kmet elektr. luč, ampak tudi vsak obrtnik svoje elektr. aparate.

★

Hišni davek

Belgrad, 27. sept. (a) Davčni oddelek finančnega ministrstva je dal nalog finančnim ravnateljem, da nemudoma opozore davčne uprave, da pozovejo najkasneje do 1. oktobra davčne obvezance na predložitev davčnih prijav za hišni davek za leto 1934. Rok za prijavo začne teči dne 1. oktobra.

Iz učne uprave

Belgrad, 27. sept. m. Izšla je naredba osrednje učne oblasti na predlog prosvetne oblasti v Sloveniji, da se ima na srednjih šolah v dravski banovini odstraniti iz slovenskega čitanke za 2. razred uvodno berilo Ivana Cankarja »O domovinu«. Berilo se ima odstraniti tako, da se dotična stran izreže.

Hmelj

Zalec, 27. sept. Položaj v hmeljski kupčiji je neizpremenjen in mirno povpraševanje se je nadaljevalo tudi danes. Nakupovanje je bilo le v manjšem obsegu po neizpremenjenih cenah po 65 do 70 Din za kg, izjemoma se je plačevalo prvotno blago tudi do 75 Din.

Osebnosti

Ljubljana, 27. septembra. (a) Ban dravske banovine dr. Drago Marušič v četrtek, 28. t. m. ne bo sprejemal strank, ker je službeno odsoten.

Ljubljana, 27. septembra. (a) Podban dravske banovine dr. Pirkmajer zaradi uradne odsotnosti v petek, 29. t. m. ne bo sprejemal strank.

Belgrad, 27. sept. m. Danes je prisel v Belgrad hrvatski katoliški župnik iz Newyorka, Frano Čuturlić. V teku dneva je obiskal predsednika vlade dr. Srskića in belgrajškega nadškofa dr. Ridiča.

Belgrad, 27. sept. m. Iz službenega potovanja po Sloveniji se je vrnil v Belgrad načelnik carinskega oddelka v finančnem ministrstvu Vlastimir Glišić.

Belgrad, 27. sept. m. Za računsko uradnico 10. pol. skupine je premeščena k Poštni hranilnici v Belgradu Ljubica Pust, do sedaj pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani.

Drobne vesti

Belgrad, 27. sept. m. Tiskovni ataše tukajšnjega bolgarskega poslanstva Nikolaj Tolčev je priredil večeraj popoldne čajanko na čast bolgarskim umetnikom, ki so razstavili svoja dela na bolgarski umetniški razstavi v Belgradu. Čakanec se je udeležilo tudi večje število naših umetnikov.

Dublin, 27. septembra. (a) Snoč je prišlo v mesto do več spopadov med policijo in republikanci. 15 oseb je ranjenih.

Buenos Aires, 27. septembra. (a) Tu so podpisali carinsko pogodbo med Anglijo in Argentino. Santiago, (Kuba), 27. septembra. (a) Tukajšnji trgovci so organizirali nekakšno milico, da se ubranijo pred napadi revolucionarjev.

Varšava, 27. sept. b. Semkaj je prisel odlični ruski umetnik-slikar Aleksander Krawčenko, ki bo stopil v stike s poljskimi umetniškimi krogi. V Varšavi ostane več tednov.

Predavanje pph. Laja Lovriča

Ljubljana, 27. sept. Skupina bojnikov Trnovo-Ljubljana poziva vse bojovnike, da se udeležijo predavanja tovarisa dobrovoljca, podpolkovnika Laja Lovriča, ki bo 29. sept. ob 20 v veliki dvorani hotela Union.

Automobilska nesreča

V Šentvidu nad Ljubljano je avtomobil povozil Ivana Bonča. Voznik v avtomobilu se je ponesrečenec in zmenil ter je hitro vozil dalje. Ponesrečenec je dobil hude poškodbe. Poklicali so reševalno postajo in ga prepeljali v bolnišnico. Čuje se, da so nekateri ljudje opazili številko avtomobila.

★

Popravljamo. — Pod dopis iz Zeneve: »Led okrog Nemčije«, ki smo ga priobčili v večerajšnji številki, se je po pomoti vrnil podpis dr. L. Bè-la, našega poročevalca na manjšinskem kongresu; v resnici je bil dopis od našega dopisnika iz Zeneve g. W-va.

†

Užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je po hudi in dolgotrajni bolezni, naša iskreno ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Ivana Berce

bivša gostilničarka pri Kamnarju

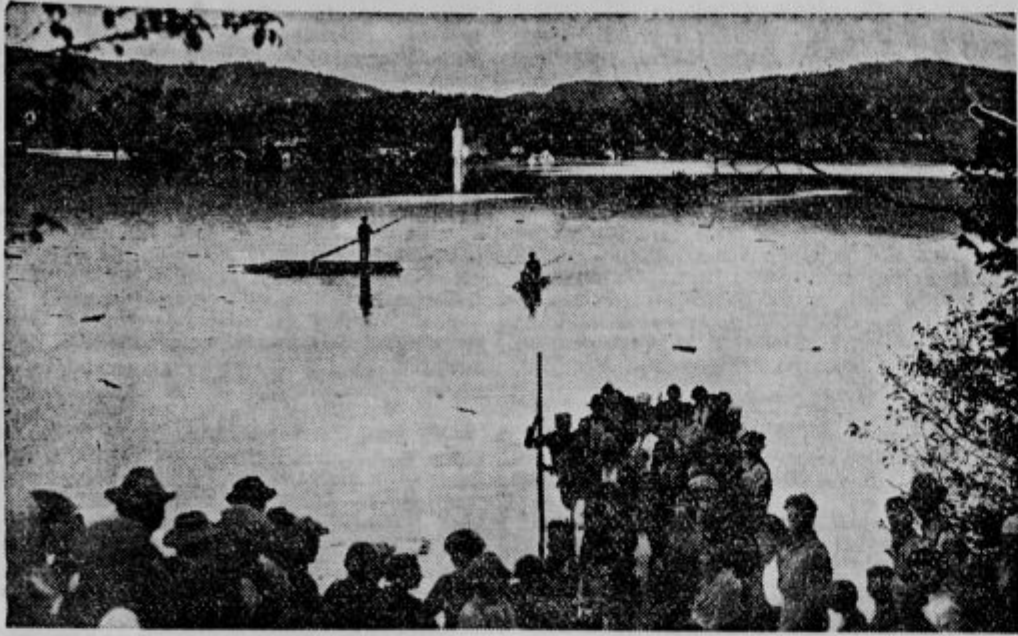
v sredo, dne 27. t. m. ob 12 za vedno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne se bo vršil v petek 29. t. m. ob pol 6 popoldne iz mrtvašnice javne bolnišnice.

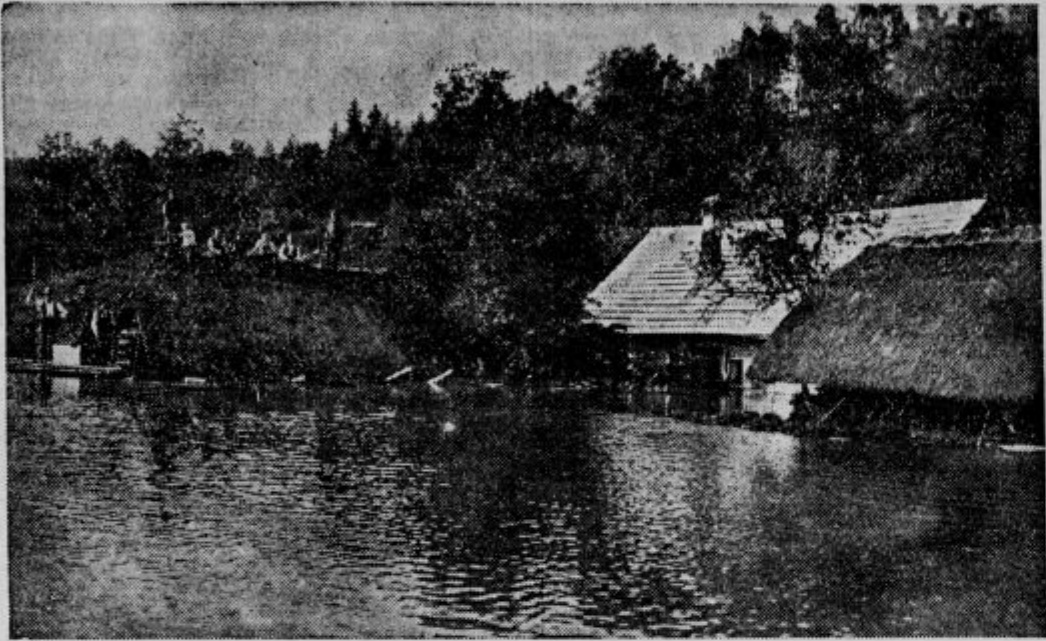
Ljubljana, dne 28. sept. 1933.

Vinko Berce, narednik, sin; Joža Berce, snaha; Vinko, vnuk, in ostalo sorodstvo.

„Struge na jezeru“

Pogled na zalito struško kotlino. — V ozadju po plavljena struška župna cerkev, levo od nje kons. društvo in župnišče.

Vojaki rešujejo stanovalce poplavljenih hiš, ki so se zatekli na slamnato streho.

Življenje žrtvoval za bližnjega

Na Blokah sta se na vodi ponesrečila dva otroka, eden je utonil — pri reševanju drugega je utonil reševalec

Bloke, 25. sept.

Danes popoldne nekako ob pol 3 sta vzela Lavrič Antona vulgo Tomeč, in Vintarjeva Verica, oba šolarja pri 12—13 letih iz Metljan, splav, narujen iz dveh lestev, ki se rabijo pri ostericah, in iz par deska in sta se začela voziti po vodi, ki je še ostala od povodnji med Metljami in Topolom. Globoka je ta voda ponekod do 2 m, pri Brezdu pa celo do 5 m. Kako sta se ponesrečila, nihče ne ve. Morda sta se bala globoke vode in je Tonček skočil v vodo, misleč, da bo priplaval na suho. Pri tem se je pa splav nagnil in je še Verica padla v vodo. Ali pa se je splav, ker ni bil zbit, sam razsul in sta bila uboga otroka namah v vodi. Dejstvo je, da so videli Tončka, kako je roke iz vode molil in si z glavico pomagal ter klical na pomoč. Nato pa je izginil v vodi. Po čudnem naključju pa je zagrabila Verica za lestvico, ki jo je imela baje nad seboj, se jo je krčevito držala z obema rokama, z glavico pa je kukala skozi kline in vpila, da naj jo rešijo. Gori pod gozdom na Blošku je na senožihi Siraj Anton, p. d. Jurjev, klestil veje in drva napravljaj. Kar zasliši glas na pomoč in obenem zagleda ljudi, ki so iz vasi planili proti vodi, da bi otrokoma pomagali. Tedaj pa Jurjev Tone vse popusti in jo ureže po hribu navzdol, kolikor je mogel hitro in je bil eden prvih, ki so hoteli pomagati vsaj Verici. Nič ne pomišlja, stopi v vodo, jo srčno brede, ko mu tal zmanjka, se sunkoma zaganja do lestve, ki je nosila Verico in jo končno doseže. Zdjaj ga Verica vpraša: »Ljubi Tone, ali bova še kdaj prišla na suho?« On pa ji zakliče: Nič se ne boj, samo mene se drži. Nato si je hotel pomagati, pa ga ni držalo

— narobe, oba sta bila naenkrat v vodi. Jurjev Tone je bil ves razgret od hitrega teka, pa je brž čutil, da ga mrzli vodi zebe, zato je to ljudem povedal in je prosil, naj mu pomagajo s kako desko. Naenkrat so ljudje videli, kako postaja še dalje bolj bled. Tu ga prime najbrže krč. Z besedami: »Pomagajte! Marija, pomagajte! Nazaj me več ne bo!« izgine v vodi. Na kak način je prišla zdaj Verica na lesto, je pravcata uganka. Ležala je na lestvi in, ker je bil precej močan jug, je plavala čez globoki Brezdu pri Topoljskih Belicah. Ljudje so med tem časom hitro zbili nov splav, ki so ga vlekli moške in fantje — prav do pasu in še čez v vodi — naprej ob kraju za Verico, ki so jo končno dobili in rešili. Precej časa je minulo, da se je zavedla. Ima pa hud glavobol in bati se je, da ne bo pritisnila vročina, ker je bila toliko časa v vodi. — Jurjevega Toneta kakor tudi Tomčevega so ljudje s splavom dolgo časa iskali. Nazadnje se jim je posrečilo, da so dobili Jurjevega Toneta po dobrih 3 urah mrtvega. Bil je srčen in pogumen fant, pripravljen vselej svojemu bližnjemu pomagati. Malega šolarja, Tomčevega Toneta pa v kljub skrbnemu iskanju niso mogli dnevesi dobiti in je trda noč napravila konec vsaki rešilni akciji. Ljudi se je na mah na kraju nesreče nabralo vse polno iz Topola in iz Metljan. Novica o utopljenih je šla kot blisk po celi fari. Vse sočustvuje z obema družinama, posebno še z Jurjevo materjo, ki ji je nemila smrt pred par meseci vzela moža. Pripominjamo še, da je Tomčev Tone že spomladi padel v vodo pri Fari, pa so ga srečno rešili. Danes ga ni bilo mogoče! Obema mladeničema kličemo: Večni pokoj uživajta! Obema težko prizadetima družinama pa naše iskreno sožalje!

Pogled na velikanke maso vedorja na šupnijskem travniku v Ribnici.

Poplave v ptujskem okraju

Ptuj, 26. septembra.

Drava in Pesnica sta napravili tudi v ptujskem okraju veliko škodo. Drava je poplavlila velik del rodovitnega Dravskega polja, ki leži v nižjih plasteh, in uničila vse poljske pridelke. Najhujše je prizadeta okolica Zavrča, ki meji na sosednje Hrvatsko. Pesnica je poplavlila cel kompleks od Sv. Lenarta v Slov. goricah, Sv. Tomaž, Pacinje, Dornava do izliva v Dravo. Njive in travniki so posuti z blatom, da ni spoznati razlike; koruza, ajda, repa itd. je zakrita s peskom, da skoraj ni videti, kaj je tamkaj rastle. Tudi promet s Slovenskimi goricami je bil več dni popolnoma pretrgan. Del Felberjevega mosta, ki je običal ob ptujskem mostu, so privezali z vrvmi, da ga voda ne bi odnesla.

Nalivi v slovenjgraški okolici

Slovenjgradec, 26. sept.

Tudi pri nas so po zadnjih nalivih, ki so trajali neprestano cele tri dni, prestopile vode svoje bregove. Vode so začele naraščati v petek popoldne, v soboto zjutraj pa so bila ob potoku Mislinja in Suhodolnica prava jezera. Več škode je napravila Mislinja, ki je bolj deroča. Voda je odnesla več jezov in manjših mostov, nekaterim lesnim trgovcem višje proti Mislinji pa je odnesla precej lesa, posebno Pergerju iz Mislinja. Občutno škodo je napravila voda nekaterim posestnikom, katerim je odnesla mnogo dobre rodovitne zemlje, ki so jo valovi trkali in odnašali s seboj. Vstrie slovenjgraške postaje je odnesla most ter štirim posestnikom več metrov travnikov. Podrla je veliko smre-

Dolga hoja po slabi cesti je čisto naporna in utrudljiva. Pri tem pomagajo dobri osvežujoči

Ki-Ki

bonboni, ki daje v pravem času svežino in moč

Kdor Ki-Ki zavživa, se dobro počuti

Ki-Ki

Kdor Ki-Ki zavživa, je dobre volje.

Ki-Ki

čudež osvežitve in poživiljenja.

PROIZVAJA: UNION, ZAGREB.

ko in jesenovo drevo, katero se je začelo v ozkotirni železniški most tovarnarja Potočnika, ki ga ga je močno poškodovalo. Proti Pamečam je poplavlilo veliko rodovitne zemlje. Suhodolnica ni napravila toliko škode, ker je bolj mirna. Močno je razruvala cesto, ki vodi iz mesta v Stari trg. Hiše ob tej cesti so bile v vodi, ljudje odrezani od sveta. Voda je drla v kleti, v bližini teh hiš pa je podrla tri sicer močne plete in jih nekaj časa nesla s seboj. Iz njiv pa je odnesla rodovitno zemljo. Precej škode so napravili tudi pritoki. Selčnica je podrla več jezov ter naplavlila mnogo rodovitnega polja vzdolž proti Mislinji na Bukovsko vas. Trpela je zelo tudi regulacijska naprava v Bukovski vasi. V soboto popoldne je začela voda polagoma padati.

Sora je pri Retečah

izkopala novo strugo

Kakor ob velikih nalivih, tako je tudi sedaj Sora močno narasla, a druge kratki nam je mnogo prinesla, sedaj pa veliko odnesla. Med vasema Reteče in Dol je Sora tekla po silno velikih ovinkih; sedaj si je pa izbrala krajšo pot in jo kar naravnost mahnila; pred seboj podrla smreke, jelše, jagnjeta, odnesla nekaj malih travnikov, tako odrezala ovinke in si utrla strugo v ravni črti. Kjer je bila v petek v dolžini kakih 3 km in širini 80 metrov deroča voda, je sedaj suha struga; nasprotno pa tam, kjer je bil v petek še z drevjem in travo poraščeni prod, se sedaj vali po 1 km

dolgi in 40 m široki strugi deroča Sora. Največ škode imajo posestniki iz Reteč, ker jim je odnesla dele parcel ali pa jih prerezala, da jih imajo onkraj struge. Dosedaj so imeli do teh parcel daleč le nekaj minut, sedaj pa z vozom skoraj dve uri, ker sta mostova daleč. Pretrgala je voda prav v tisti smeri, kakor je bila projektirana regulacija, pa ne v korist, ampak v škodo Retečanom; seveda pa tudi v korist nekaterim posestnikom onkraj struge, če bo ostala v novi strugi. Sora je odnesla tudi seniško in ladijsko brv, gorenjsko so pa rešili.

Umetniška šola „Probude“

V poslopu Tehniške srednje šole

Društvo »Probuda«, ki ima namen gojiti in pospeševati domačo narodno umetnost, obrt in industrijo, je leta 1921. poleg drugih odsekov ustanovilo tudi šolski odsek. Po društvenih pravilih ima ta odsek nalogo skrbeti za obstoj društvene umetniške šole ter organizirati in ustanavljati enake šole in tečaje.

Šolski odsek odpravlja s svojim pozitivnim delom vsako leto razne tečaje umetno obrtnega značaja, s katerimi nudi priliko za naobrazbo tudi onim, ki nimajo prilike posesti tozadevnih celodnevnišol. Šola pa nudi tudi pouk onim, ki so željni strokovne naobrazbe, a je ne morejo uživati, ker se po predpisih šolskega zakona ne morejo sprejeti kot učenci in to v sled nezadostne splošne predizobrazbe ali vsled predpisane starosti. Umetniška šola »Probuda« pa daje s svojimi tečaji možnost do izobrazbe vsem brez izjeme na predizobrazbo in ne glede na starost in stanovski poklic. Da pa je obstoj umetniške šole »Probuda« potreben, dokazuje statistika, iz katere je razvidno, da je bilo od leta 1921. do 1933., torej v dvanajstih letih obstoja, vpisanih vsako leto povprečno 61 učenec obojega spola in to iz vseh slojev. Po lastni inicijativi ali na željo javnosti je šolski odsek do sedaj vzdrževal in priredil 21 tečajev za razne umetno-obrtne stroke, poleg tega pa še razne tečaje in predavanja za splošno naobrazbo. Vse tečaje so vodili priznani domači strokovnjaki in umetniki.

Šola nudi temeljno naobrazbo za nadaljnji strokovni študij, kakor tudi zaključno naobrazbo v posameznih strokah. Ker šola ne predpisuje nobene učne dobe, je vsakemu prosto dano po njegovih osebnih prilikah, da poseže pouk na tej šoli, kolikor časa hoče.

Šola uživa gostoljubnost na zavodu Tehniške srednje šole, kjer se vrši pouk vsled pomanjkanja potrebnih prostorov v večernem času od 18 do 20. V nekaterih tečajih se vrši pouk tudi v dnevnem času in sicer v posameznih privatnih atelejih in delavnicah. Vodstvo šole skuša, da ugodi in audi vsakemu priliko do izobrazbe, dasiravno je to v mnogih slučajih jako težavno, ker primanjkuje stalnih učnih prostorov za celodnevni pouk, za katerega bi bilo vsako leto dovolj priglasičev.

Za trinajsto šolsko leto 1933/1934, ki začne z

rednim poukom 1. oktobra, ima umetniška šola »Probuda« v svojem programu sledeče tečaje:

1. Figuralno risanje s predavanji iz anatomije, perspektive in oblikoslovja.
2. Dekorativno risanje s predavanji iz perspektive in oblikoslovja.
3. Javna risarska šola z individualnim poukom za razne stroke.
4. Grafika v vseh strokah.
5. Fotografija.
6. Slikanje po naravi.
7. Slikanje na tkanino.
8. Kiparstvo.
9. Mala plastika in medaljerstvo.
10. Praktična keramika.
11. Opisna geometrija, priprava za strokovne izpite.
12. Usnjerez v raznih tehnikah.
13. Risanje in vezenje v raznih tehnikah in slogih.

Zadnji tečaj bo vodila gospa Nevenka Steindlova, ki je svoje izdelke že pokazala javnosti v Jakopičevem paviljonu v avgustu leta 1932. Našim damam nudimo s tem tečajem priliko, da si svoje domove po lastnem okusu opremijo z originalnimi izdelki domačega narodnega sloga kakor tudi v vseh drugih slogih.

Z letošnjim učnim programom izpopolnjujemo naše dosedanje delo in upamo, da bo nekoč na temeljih umetniške šole »Probuda« vznikla naša bodoča umetno-obrtna šola, ki je Slovenci nimamo, a brez nje dalje biti ne moremo. Da dosežemo to potrebno šolo, ni več zadeva »Probude«, ampak celokupne javnosti, merodajnih faktorjev in vseh onih, ki jim je do napredka in razvoja našega domačega, narodnega, umetno-obrtnega šolstva. Ves naraščaj za umetno-obrtno industrijo naj bi se vzgajal doma, saj imamo tozadevno kvalificirane strokovnjake. Da pa moremo vzgojiti doma potrebni naraščaj, nam je potrebna strokovna šola za umetnost, obrt in industrijo. Na tem zavodu naj bi se nadaljevalo delo umetniške šole »Probuda« v Ljubljani.

Profesor Anton Sever, vodja umetniške šole »Probuda«.

Morje na Ljubljanskem barju. — Pogled s haneke ceste proti jugu.

Foto J. Hafner.

Ljubljanske vesti:

Regulacija Ljubljanice
se bo pozimi nadaljevala

Ljubljana, 27. septembra.

Mestna občina je stavila gradbenemu ministru predlog, naj bi se regulacija Ljubljanice nadaljevala še letošnjo zimo in sicer vsaj v toliko, da bi se zavaroval franciškanski most, ki ga je letošnja poveljena resno ogrožala. Mestna občina in odbor za osuševanje barja sta že pristala, da iz izrednih kreditov dasta svoja deleža k regulaciji, potreben je le še pristanek države. Mestni župan dr. Puc se je zaradi tega odpeljal v Belgrad, da tu pri gradbenem in pri finančnem ministru izposluje. Če se posreči dobiti pristanek države, bo »Ljubljanska

gradbena družba« kar nadaljevala dela in sicer do čevlarskega mostu.

Ko se bo voda odtekla, bo družba le še nadaljevala z izkopom nad cukrarno, kjer struga ne bo zaenkrat še tlakovana, ker pride tja hidrocentrala. Mnogo dela bo zahtevalo tudi izčiščenje struge. Voda je namreč nanela v strugo ogromne množine gramoza, peska in blata, pa tudi podjetje samo je nametalo v strugo pod most ogromne količine skalovja. Delavci bodo torej nekaj dni še imeli zaposlitev, potem pa bi bili prepuščeni pozimi sami sebi. Tudi iz socialnih razlogov je zato potrebno, da se regulacijska dela nadaljujejo.

Tovarišice, akademkinje!

Akademsko društvo »Savica« Vas vabi, da vstopite v njen krog. Zlasti vabi novinke, ki boste morale sedaj napraviti prvi korak v življenje, ki je težek in odločilen, in boste potrebovale nasveta in pomoči. Marsikatera stvar, ki je eni sami težka, je večim skupaj lahka. Zdržimo se torej in delajmo skupaj! Rade vam bomo pomagale z dejanjem in nasvetom, sedaj in v bodoče boste našle v naših vrstah zveste tovarišice. Skupaj z združenimi močmi bomo lahko dosegle svoje cilje. Trudile se bomo v smislu pravil našega društva, da postanemo izobražene katoliške žene. Vse svoje zmožnosti pa bomo položile na oltar naše lepe domovine. Tovarišice, ki mislite kakor me, pridite med nas in podprite naše društvo s svežimi močmi!

Odbor akad. društva »Savice«.

J. D. A. »Savica« daje povinkam vse informacije do incl. 4. okt. vsak dan, izvenredno nedeljo, od 10—12 dopoldne v svojih društvenih prostorih, v Akademskem domu, Miklošičeva c. 5, prtl.

V nedeljo
boste šli za 40 Din
v Rogaško Slatino
s Šmucovim fotoizletom.

Prijavite se v Wolfovi ulici 12, dvorišče.

Kaj bo danes?

Drama: »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«. Red Cetrtel.

Opera: »Pikova dama«. Red A.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek-Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

© Dobrodelna prireditel v korist bednim otrok. Ponovno opozarjamo na to prireditev, ki bo jutri 29. septembra t. l. ob 20 v veliki Unionski dvorani. Z mnogobrojnim obiskom se bomo oddolžili bednim rudarskim otrokom, sami bomo pa imeli izreden umetniški užitek, saj sodelujejo znani ljubljanski umetniki in junaki slepi invalid podpolkovnik Lujo Lovrič iz Belgrada.

© Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 28. t. m. ob 3 popoldne ogled kapelice Codellijevega gradu, cerkve v Štepanji vasi in kapelice božjega groba. Vodi bo msgr. Viktor Steska. Sestanek ob prehodu železnice na Zaloški cesti. Povabljeni vsi člani društva in prijatelji umetnosti.

Jutri tebi

zdravo, lepo in štedljivo LUTZ peč.

© Vsem društvom in organizacijam. Društvo »Krkac« prosi vsa društva in korporacije, da pošljejo svoje zastopnike na sestanek v četrtek 28. t. m. ob 8 zvečer v hotel Miklić (zborna dvorana, soba št. 44 v I. nadstropju). Dnevni red: Pomoč poplavljenecem.

© Dobrovoljci! V Ljubljano je prišel naš tovariš in predsednik Saveza dobrovoljcev Lujo Lovrič. Njemu na čast sklicujemo prijateljski sestanek drevi ob 20 pri Slatnici v kmečki sobi. Pridite vsi ter s tem počastite našega neumornega voditelja. Odbor.

Frana Levstika zbrano
delo

V. zvezek: Kritični spisi

V založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani je izšel minul mesec 5. zvezek Zbranega dela Frana Levstika. Namen teh zbranih spisov je, da nam odkrije duhovno podobno enega najslavnejših, najpomembnejših duhov našega naroda v drugi polovici preteklega stoletja. To nalogo vrši njegovo zbrano delo temboj, ker sleherni zvezek prinaša celo za literarno izobraženega človeka mnogo novega, doslej še neobjavljenega gradiva. Tako iz zvezka za zvezkom šele prav spoznavamo obsežnost, globino in zrelost Levstikovega dela; prav tako pa nam to dejstvo pojasnjuje tudi veliko življenjsko tragiko tega našega kulturnega delavca, ki so ga veljaki in vrhovi onih dni obsodili, češ: pogine naj pes! — samo zato, ker je bilo njegovo orožje svetlo orožje resnice, pravico, ljubezni in velike ljubezni do naroda in svobode — a v njihovih rokah je bila moč in oblast. To je bil spor, zaradi katerega je Levstik osebo izkrcval, a v tem boju je slovenstvu neizmerno koristil. Ustvaril nam je kritiko, temelječo na resnicoljubnosti in objektivnosti, ki je začel vsakega napredka in zdravega razvoja.

Prav pričujoči peti zvezek je v tem pogledu nadvse pomemben. Saj so v njem zbrani spisi z onega področja, kjer je bil Levstik največji, najpomembnejši, najmočnejši — njegovi kritični spisi. Levstik je bil namreč v prvi vrsti kritik. Ker njegovo delo ni bilo zadosti znano in dostopno, smo ga poznali res da zlasti kot pesnika, kot avtorja naše prve klasične povesti »Martin Krpan« ter kot jezikoslovca. A dasi je bil Levstik vsestranski kulturni delavec ter se udeleževal v vseh panogah duhovnega ustvarjanja, se nam sedaj vedno bolj odkriva osrednji pomen njegove kritike. Pri tem ne smemo misliti ob besedi »kritika« samo na njen običajni pomen, Levstik ni bil samo literarni

kritik, t. j. idejni in estetični ocenjevalec slovesnih tvorb, marveč je njegovo kritično delo treba razumeti v širšem, življenjsko-celotnem smislu. Bil je predvsem velika etična sila, ki je nosila red v kaos našega takratnega življenja, objektivnost in pravičnost v temo našega zlaganega narodnjstva ter oznanjala svobodo in kulturo namesto partizanstva in diktantizma. Levstik je bil kot kritik glasnik novih idej, novega duha, novega časa, novega rodu.

Kako obširno je bilo njegovo kritično delo, se razvidi najbolj iz dejstva, da je moral urednik Zbranega dela razdeliti snov na dva zvezka, izmed katerih sedaj prvi na 477 straneh prinaša šele kritične spise do leta 1869. (Levstik je umrl l. 1887.) So to naslednji spisi in kritike: Pesmi, zložil Matija Krčmarčič Valjavec 1855, Sreča v nesreči, Pegam in Lambergar, Odgovor sestavi Potrebe Slovencev glede prirodnih ved, Nekoliko težjih reči v Prešernu, Napake slovenskega pisanja, Zgodovina kritike v Novicah, Gospodoma nasprotnikoma, Kritika o Koseskem, Berilo o slovenski književnosti, Prešernovo življenje, Dr. Janez Bleiweis in slovenstvo, V dopisni obliki kritika o Pennovi tragediji Ilija Gregorij ali Kmečki kralj, O metriki srbskih narodnih pesmi, Kritika o Koseskega Mazepe, Izprehod, Objektivna kritika, Osnutki in varijante, Izmed teh osemnajst tekstov jih je sedem (debelo tiskani) doslej sploh šele prvič tiskani — torej šele sedaj, ko je minilo več nego 45 let po pisateljevi smrti! Razen tega obsega zvezek urednikov uvod (37 strani), slovarček manj znanih Levstikovih besed, obširne opombe in uredniško poročilo (nad 90 strani).

Urednik dr. Anton Slodnjak nam je v uvodu podal podoben Levstika kot kritika. Pri tem je združil dvoje vidikov, analitičnega in sintetičnega, to je, podaj nam je razvojno podoben Levstikovih kritičnih spisov v tem obdobju, a tudi očrtal pomen in smisel njegovega kritičnega nastopa in dejanja, »Nobena stran Levstikovega mnogobrazne književne delavnosti ne razodeva podobne organske rasti kakor njegova kritika.« To si moramo razlagati najprej iz objektivnega vpliva, ki ga je imela na Levstika zemlja, kmetiško okolje, v katerem je živ

Mariborske vesti:

Maribor — jugoslovanski Manchester

Z nenavadnim nalletom se razvija naša tekstilna industrija, ki se nahaja danes v srečnem položaju prezaposlenosti in lepega zaslužka. Osebito se opaža ta nagel razvoj v Mariboru, ki se vedno bolj oblikuje v naše največje tekstilno središče. Stari tovarniški objekti, ki so že leta in leta samovali, prazne dvorane, da, celo hlevi — vse se izpreminja v tkalnice in predilnice, v vsakem delu mesta in predmestij že teko tekstilni stroji. Mnogi obrati se ustanavljajo z večjim kapitalom in modernopremišljeno, še več je pa takih, ki imajo za začetek le par starih statev, izranžiranih iz večjih tovarni in s temi se prerivajo naprej. Značilno pa je, da baš ti mali obrati dobro prosperirajo in imamo že celo vrsto podjetij, ki so se iz takih malih začetkov lepo razvila. V zadnjem času se mnogo govori o novih tovarnah, ki se ustanavljajo.

□ Blaga srca. Za poplavljenice so darovali po tuk. podružnici »Slovenca«: Franjo Mastek, trgovec, 100 Din in ga. Marija Povšič 15 Din. Bog plačaj! Posnemajete!

□ Kaj bo z gozdarsko šolo. Na podlagi naših poročil se je pričela mariborska javnost živahneje zanimati za usodo gozdarske šole, ki je na tem, da jo za vedno izgubimo. V teku so razne intervencije, da se zavod ohrani še nadalje. Ker pa ni verjetno, da bi država še nadalje »posojevala« svoje učno osebje banovinski šoli, bi bilo najprimernejše, da razpiše banska uprava konkurz za izpopolnitev učnih mest ter sprejme osebe šole v stalež banovinskih nastavljenecov.

□ Poroke. V mariborskih farnih cerkvah so se te dni poročili: Bracko Francisek, učitelj, in Stokelj Antonija, učiteljica v Murski Soboti. — Lapajne Stanko, pos. uradnik, in Stebih Franciška, učiteljica. — Divjak Martin, kovač, in Lamprecht Antonija, delavka. — Habjančič Engelbert, sedlar, in Partič Stefanija, prodajalka. — Mladim parom obilo sreče in blagoslova.

□ Pri gledališču nobenih izpriemb. Z ozirom na vesti, ki krožijo med občinstvom o odhodu raznih igralcev iz tukajšnjega gledališča na druge odre, nas naproša gledališka uprava za obvestilo, da ostane v letošnji sezoni celoten dramski in operetni ansambl neokrnjen.

□ Preureditev gledališke čakalnice. Obiskovalci gledališča bodo gledališki upravi zelo hvaležni za preureditev čakalnice, ki se sedaj izvršuje. Stopnišče, ki vodi v prvo nadstropje iz kazinskih dvorani ter dohodi v prostor za kadilce in k straniščem bodo ločeni od same čakalnice s stekleno steno, ki bo stala povprek cele čakalnice. Na ta način bo prostor pred vhomom v lože in dijaški parter brez oblačnega prepaha ter se bo v zimi lahko kuril. Pa tudi kadilci dobe zakurjen prostor in sicer v čakalnici kina Apolo.

□ Eden izmed dvajstihletnih umrl. V torek zvečer je v Pristanški ulici 7 umrl v častiljivi starosti 72 let, vpokojeni šolski sluga Anton Kopek. Imenovan je bil večkrat deležen odlike, da je smel biti na velikononočni četrtek pri umivanju nog kot apostol Gospodov. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne iz mestne mrtvašnice na pokopališče v Pobrežju. Blagemu starčku svetila večna luč, žalujčim pa naše sožalje.

tramvajski promet le s prestopanjem in sicer v obe smeri: v Šiško in proti kolodvoru. Kakor smo že poročali, polagajo sedaj na tem trgu prometni trikotnik tako, da bodo mogli tramvajski vozovi voziti tudi naravnost iz Šiške proti kolodvoru. Tir, ki so ga položili pred dvema letoma, sedaj opuščajo in delajo novega tik poleg.

□ Živahno zanimanje vlada kljub začetku rednih tečajev še vedno za izredno posrečene in strokovno prvovrstne tečaje Dopisne trgovske šole. Da ugodi željam številnih interesentov, ki doslej iz kakršnegakoli razloga še niso mogli izvršiti vpisa v te tečaje, se je vodstvo Dopisne trgovske šole odločilo, da otvori z 12. oktobrom nove tečaje, za katere nudi enako kakor za prve številne ugodnosti. Opozarjamo na to prilžnost vse tiste, ki se žele v najkrajšem času temeljito in poceni priučiti knjigovodstva, stenografije, nemščine it.d. Vsa potrebna pojasnila se dobi brezplačno pri ravnatelstvu zavoda, Ljubljana, Pražakova 8.

□ Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Odsele se vršijo redne pevke vaje po sledečem redu. V ponedeljek zvečer mešan zbor, v sredo zvečer ženski zbor, v četrtek zvečer moški zbor. Izredne skušnje bomo pa pri vajah naznanili. — Odbor.

□ Bluze, razno damsko perilo, torbice, rokavice, najnovejše mode, dobite le pri trvdki Miloš Karničnik, Stari trg.

Tako bo zgradil neki strokovnjak v prostorih bivše tovarne mesnih izdelkov Welle v Kosaških tkalnicah za bombaževino, tovarnar Braun, ki je prodal »svoje podjetje« tvdki Ehrlich, bo zgradil novo tkalnico v enem delu Bergove tovarne za usnje pod mostom. Neka druga skupina, v kateri so Mariborčani Hausmanner, ing. Himmier, Kavčič in Močivnik namerava zgraditi tkalnico za svilo. Znatno so povečale svoje obrate tovarne Hutter in drug, Mariborska tekstilna d. d., Zelenka in Comp., ter tovarna svile Thoma, ki je kupila podjetje Bujatti (Mariborska industrija svile) ter ga stavila v obrat. Na vidiku so pa še nove ustanovitve, v katerih bo zastopana poleg inozemskega tudi domač kapital. Maribor se izpreminja v nekaj jugoslov. Manchester, delavstvu pa se obetajo nove možnosti zaslužka.

□ Stari Maribor izumira. Umrla je ena najstarejših mariborskih meščank, ga. Franciška Smerdu. Dosegla je častljivo starost 92 let. Pogreb blage pokojnice bo danes popoldne ob 14.15 iz hiše žalosti, Maistrova 13, na mestno pokopališče v Pobrežju. — V Koroški ul. 20 je umrl kamosek g. Matevž Gojkovič. Pogreb bo jutri popoldne ob 16 na mestnem pokopališču. Svetila pokojnim večna luč, žalujčim naše iskreno sožalje.

□ Vinske trgatve pričenjajo. V nedeljo, dne 1. oktobra priredi prvo vinsko trgatve v Mariboru tukajšnji SSK Maraton in sicer v Lovskem domu za Tremi ribniki. Prireditel se prične ob 2 popoldne ter bo zvezana z raznimi atrakcijami, kakor kegljanjem in streljanjem za lepe dobitke, zapalom, vinsko trgatvijo itd.

□ Otroci v loacu vrele vode. Huda in nevarna nesreča je zadela 2-letnega Viktorčka Lepenika. Otroci se je motal v pralnici ter padel v 20-literski lonec, napolnjen z vrelo vodo. Nesreča bi bila za malčka gotovo usodna, da ni bila na krik takoj pri roki pomoč. Zadolbil pa je hude opekline ter so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnišnico.

□ Na otok betonski most. Mestni gradbeni strokovnjaki že razmotirajo, kakšen most naj bi se zgradil na Mariborski otok. Kakor čujemo, bo prevladalo mnenje, da se naj zgradi betonski most, ki ne bi bil mnogo dražji od lesenega, zato pa trajen in bi prenesel večjo obtežbo.

□ V Metelkovi ulici je živahno. Gradba za silnih stanovanj nagloma napreduje. Zaposlenih je okoli 100 delavcev; temelji stavb so deloma že gotovi in kmalu se bo pričelo dvigati tudi zidovje. Zidne deževje je sicer dela nekaj zavrijlo, zato pa se sedaj nadaljujejo s podvojen naglico, da bodo poslopja še pred zimo gotova za vsetitev.

□ Upokojenci. Upokojeno učiteljstvo ima svoj prihodnji mesečni sestanek danes teden, v četrtek, 5. oktobra ob 15 v Narodnem domu. Odborova seja Društva jugoslovanskih držav. upokojencev se bo vršila v soboto 30. septembra ob 15 v Cankarjevi sobi Nabavljalne zadruge.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 1. oktobra ob 20: »Gospoda Glembojevič«. Otvoritvena predstava.

Prijave za gledališki abonma se sprejemajo še nadalje. Uprava prosi vse one, ki se nameravajo abonirati, da to store čimprej. Na razpolago je še dokaj dobrih sedežev, zlasti v ložah. Dasi se je doslej priglasilo precej abonentov, pogreša uprava marsikoga, ki mu dobrobit in obstoj »Narodnega gledališča« v Mariboru ne bi smel biti indiferenten. Prvi obrok se lahko vplača šele prvega oktobra!

Ptui

Fotomateriji izletniki. Za sprejem ljubiteljev Slovenskih goric, ki nameravajo posetiti dne 8. oktobra t. l. naše kraje, se je v Ptuj osnoval pripravljalni odbor. Ta odbor bo imel nalogo, da sprejme na kolodvoru skupino fotomaterjev — izletnikov — približno 200 po številu, ki nameravajo izstopiti v Ptuj.

Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Ptuj priredi v nedeljo 1. oktobra ob 15 na Tyrševem trgu tombolo z bogatimi dobitki in prid revnim invalidom.

Novi grobovi. V ptujski bolnišnici je umrl Al. Stergar, posestnik v Krčevinah pri Vurbergu, star 56 let. Zalujčoi rodbini naše sožalje.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejene delovanja želodca in črev.

marveč tudi velik del plodov njegovega duha ni mogel iziti — do današnjega dne.

To je prvi, lahko bi rekli etični pomen njegove kritike. Zoper neodkritosčnost, zlaganost in dilentanizem je postavil kot prvi in najmočnejše teze novega, prihajajočega mladega rodu, ki so se glasile: Svoboda, poštenje, kvaliteta.

Drugi pomen pa moramo videti v metodi njegovega dela. Ta je bila — po uredniku — spoj dveh metod: Vukove jezikovne in Lessingove psihološke in logične kritike. Obe metodi je Levstik najbolj združil v kritiki o Koseskem, pri katerem je ugotovil razen neznanja jezika tudi ametniško nekvatiteto. Z vidika umetniške kritike uam navaja urednik tri viške Levstikove kritike: kritiko o Pennovi tragediji »Ilija Gregorij ali Kmečki kralj« (1867), kritiko Jurčičevega »Desetega brata«, prvega slovenskega romana (1868) ter dva odlomka »Kritika o Koseskega Mazepe za Mladiko 1868« in »Izprehod«, kjer je obračunal — sedaj vidimo, da prav za prav o n pred Stritarjem — s Koseskim in njegva lažnim slovenskim duhom. Njegovo pesem, plod lenobe in nesramnosti, imenuje našo narodno nesrečo. Zvezek zaključuje spis »Objektivna kritika«, ki se zdi, da ga je Levstik napisal kot odgovor na preganjanje mladih — leta 1868. je moral zaradi Stritarjevega esaja o Koseskem prenehati »Slovenski glasnik« — in kot program svoj in slovenske kulture. V tem spisu razpravlja Levstik o razmerju osebnosti (duhovne) in njenega dela, češ da »pred oltarjem svetle resnice morajo brez usmiljenja v prahu ležati vsi osebni ozirji«. To je osnovna etična misel vse njegove kritike, ki je ni zagovarjal le teoretično, marveč jo izvajal tudi v dejanju. Z velikim prepričanjem v zmago svojega boja je zaključil ta svoj spis z besedami: »Obudil se je med nami novi duh, s katerim se je treba pogajati ali pa — odhajati!« Zgodovina je dokazala, da je imel Levstik prav in da je njegov klic po kritiki in njegovo kritično delo samo, ki ga je vršil s takšno prodrinostjo duha in s takšno etično zavestjo odgovornosti — največje dejanje v naši duhovni zgodovini preteklega stoletja.

France Vodnik.

Kongres Počitniške zveze v Zemunu

Zemun, 26. sept.

V nedeljo je bil tukaj dvanaesti redni kongres Ferijalnega Saveza (Počitniške zveze), ki je zboroval v dijaškem internatu prof. Babića. Kongresa se je udeležilo okrog 150 delegatov iz vse države z nad 210 mandati. Slovenija je bila zastopana s 53 mandati in je predstavljala najmočnejšo edinicno na kongresu. Kongresu je prisostvoval med drugimi odličniki tudi zastopnik kralja.

Pred kongresom samim, ki ga je vodil predsednik upravnega odbora centrale prof. Knežević, je bila svečana plenarna seja, s katere so se odposlale vdanostne oz. pozdravne brzojavke kralju Aleksandru in nekaterim ministrom. Po seji se je pričelo delo kongresa. Izvoljen je bil verifikacijski odbor, nakar je sledilo poročilo upravnega odbora za poslovno leto 1932-33, iz katerega je bilo razvidno res plodonosno delo sedenja uprave. V F. S. je bilo letos organiziranih 20.535 članov, in to srednješolcev in akademikov. Upravni odbor je kupil v Belgradu veliko hišo za 733.000 Din, in je razen tega stavil na razpolago dravski in savaški oblasti po 105.000 Din za zgraditev oziroma nakup počitniških domov v Zagrebu in Ljubljani. Po poročilu o zavetiščih in prenočiščih F. S., ki jih je bilo v pretekli poslovni dobi odprtih precej ovih, je sledilo poročilo o letovskih kolonijah, od katerih so letos poslovala štiri moške in štiri ženske in to v Sv. Stevanu, v Bolu na Braču, v Jelsi na Hvaru in v Škofji Loki na Gorjenjaku, ki je bilo od vseh letovišč najlepše urejeno. Višek dohodkov nad izdatki v preteklem letu je bil 207.000, kateri denar stavlja centralna uprava na razpolago Zagrebu in Ljubljani za zgraditev domov.

Poročilo upravnega odbora je bilo sprejeto na znanje z odobravanjem, ravno tako tudi poročilo nadzorstvenega odbora, ki je temu sledilo. K poročilu se je razvila živahna debata, v katero so posegli številni delegati. Za volitve novega odbora sta bili vloženi dve listi, od katerih pa je bila ena radi grobih formalnih napak zavrnjena. Izvoljena je bila nato soglasno prva lista s prof. Kneževićem kot nosilcem. Od Slovencev sta v upravnem odboru centrale kot generalni tajnik France Strojcin, stud. ing. chem., in prof. Lapajne kot podpredsednik.

Odbor za resolucijo je predložil kongresu obširno resolucijo, v kateri stavlja novemu upravnemu odboru mnoge naloge. Med drugim je bil sprejet tudi predlog delegata Franceta Zupana iz Ljubljane, ki predvideva ustanovitev samostojnih akademskih podružnic v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu. Zdi se, da bo ta stvar urejena še letos. Novi budžet za prihodnje poslovno leto predvideva dotacijo Din 15.000 kot prvi temelj za te podružnice. Med drugim vsebuje dalje novi budžet tudi postavko 65.000 Din za počitniški dom v Škofji Loki.

Kongres, ki je trajal ves dan, se je zaključil v najlepšem soglasju in je dokazal, da predstavlja danes Ferijalna zveza mogočno mladinsko armado, ki je idejno in materijalno na trdnih nogah in ima vse pogoje, da se v bodočnosti še lepše razvije.

V ponedeljek so se vsi delegati odpeljali z ladjo »Kraljica Marija« po Donavi v Smederevo, kjer so si ogledali starodavno smederevsko trdnjavo in klet znamenite smederevske vinarke zadruga, ki je ena največjih v naši državi.

Univ. prof. inž. Viktor Gostiša petdesetletnik

Danes završuje 50 let življenja univ. prof. rudarskega oddelka tehnične fakultete univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani inž. Viktor Gostiša. Gospod profesor Gostiša je dobro poznan naši javnosti zlasti v Bosni, kjer je preživel kot rudarski pionir svoja najplodovitejša leta.

Gospod ing. Gostiša se je še kot študent bavil s praktičnimi deli na živorebrnem rudniku v svojem rodnem kraju Idriji in na živorebrnem rudniku v Toscani. Po končanem studiju na rudarski akademiji v Leobnu je nastopil koncem leta 1907 v Bosni kot mlad inženjer svojo službo pri železarni v Varešu. Tu je služboval kar dvajset let, v celotni 8 let. Izza tega je vložil svoje strokovno znanje v vzorno urejeni premoškovnik Kakani, kjer je prebil tri leta. Krajši čas je služboval še na železnem rudniku Ljubija v Bosni ter na premoškovnikih Velenju in Zabukovci. V Varešu ga je na rudniško zadelo med delom pri popravku bencinske lokomotive nesreča, pri kateri je izgubil prste na obeh rokah.

L. 1920. je bil imenovan za inšpektorja pri generalni rudarski direkciji in po krajšem času prestavljen kot inšpektor k direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu. Kot višji inšpektor te direkcije je bil l. 1925 izbran za izrednega, a pozneje za rednega profesorja na tehnični fakulteti v Ljubljani za predmete iz gospodarskega rudarstva in separiranja in briketiranja. V šolskem letu 1928/29 ga je fakulteta izbrala za svojega dekana. Začetkom leta 1929 je bil imenovan za generalnega ravnatelja oddelka za rudarstvo pri ministrstvu za šume in rudnike, odkoder se je po letu dni vrnil kot profesor na tehnično fakulteto v Ljubljani.

G. prof. Gostiša se je tako za časa svojega delovanja v praksi, kakor tudi pozneje v svojem znanstvenem delovanju izkazal z neobčutljivimi sposobnostmi. Kot praktični inženjer je znal pripomoči pri saniranju naših rudnikov, ki so bili za časa vojne v zelo slabem stanju. Kot priznani strokovnjak je bil nekočkrat delegat naše vlade pri reparacijskih pogajanjih v Nemčiji, Franciji in Angliji.

Od njegovih važnejših tehničnih del je treba omeniti: preureditev mehanizacije in nivelizacije rudnika Vareš, zgradba železo-betonskih pregrad proti navalu podzemne vode v Velenju. Pod njegovim vodstvom v prvi instanci se je otvoril premoškovnik Mostar ter se je na istem zgradila ena najrazvitejših naših električnih central s 4000 HP, a v jami sami so zgradili baraje proti navalu podzemne vode. Njegove važnejše publikacije so: »Rudarstvo Bosne in Hercegovine« (almanah Udruženja inženjerov in arhitekta Sarajeva 1921), »Razmatranje o racionalnem iskrovanju železnih ruda v naši državi« (Trgovski list, Ljubljana 1926), »Rudno bogastvo Jugoslavije« (Trgovski Gласnik, Belgrad 1920), »Separacijski diagrami i njihova primena na jugoslavanske ugljeve« (Rudarski i Topografski Vesnik, Belgrad 1933).

Na rudarskem oddelku tehnične fakultete univerze kralja Aleksandra I., ki mu je tudi predstojnik, je osnoval in z velikimi uspehi vodil inštitut za separiranje in briketiranje, v katerem g. profesor raziskuje in dokazuje možnost ekonomičnejše eksploatacije naših rud in premoškov. Njegov nedavno objavljen elaborat »Separacijski diagrami i njihova primena na jugoslavanske ugljeve« dokazuje popolni uspeh dela v tem pravcu.

Kako je g. profesor cenjen in priljubljen med

svojimi kolegi, dokazuje dejstvo, da je že tretje leto predsednik Združenja jugoslavanskih rudarskih in topografskih inženjerjev.

Naš list se pridružuje mnogobrojnim čestitkam njegovih prijateljev, želeč mu dolgo življenje in mnogo uspeha v njegovem težkem poklicu, pozdravljajoč ga z rudarskim: »Srečno!«

Po grozdje v temeniške vinograde

Del dobička za dolenske poplavlence.

Štična, 27. septembra.

Za preteklo nedeljo je bil napovedan v občinah Česnjice in Bukovca lov, nad Polakovo žravo v Storojcu pa piknik. Radi deževja pa je kraljevni odbor »Krk« preložil obe prireditvi na nedeljo, 1. oktobra. Za to prireditev vlada pri nas veliko zanimanje. Poleg domačih lovcev vabimo zlasti ljubljanske lovce, da se udeležijo lova. Loviše je tako obširno, da bo prišel vsak na svoj račun. Lov je seveda brezplačen, na kar še posebej opozarjamo! Takoj po lovu, okoli 1 pop. se vrši piknik, na katerega vabimo prav tako vse lovce, domačine in ljubljance. Poskrbljeno je za harmonikarje, ki bodo vneto igrali, da bomo vsi židane volje. Dobile se bodo razne dobrote. Ljubljanci naj se pripeljejo z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.26. Lovci naj izstopijo na postaji St. Vid, izletniki pa v Št. Vidu. Tako v St. Vidu kot v Št. Vidu bodo čakali na ljubljanske vodnike. Izletniki napravijo namreč do piknika prav lep izlet. Ogledajo si stiški samostan, kjer bodo lahko pri maši v samostanski cerkvi, nato pa se napotijo skozi Mekine, kjer si lahko ogledajo stiške jame, v Brezovcu na Pristavo. Od tam je krasen razgled na gorenske planine in v no. Dolensko. S Pristave ni daleč do piknika in vinogradov, kjer bo vsakdo dobil grozdja. Voznja do Stične in nazaj stane komaj 30 Din, tako da bo ta izlet po grozdje najcenejši. Ker je del čistega dobička namenjen za dolenske poplavlence, ki so utrpeli največ škode, pričakujemo posebno od ljubljancev številnega obiska.

Koledar

Cetrtek, 28. septembra: Venčeslav, kralj, mučenec.

Novi grobovi

+ V Ljubljani, Lončarska steza št. 6, je umrla Alojzija Lerch roj. Ibic v 62. letu starosti. Blag ji epomin!

Osebnosti

= Poroka. Dne 27. t. m. sta se poročila na Brezjah Stanko Stupica, trgovec in Marica Habjan, posestnikova hči, oba iz Šmarja pri Jelšah. Častitamo!

= Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejani za vršilca dolžnosti upravitelja skladišča 25. topniškega polka topniški podporočnik Alojz Medlić; na službo v poveljstvo staro-beleške vojske okrožja konjeniški kap. I. razr. Oleg Balabin; za vodnika 3. bataljona 12. pešpolka peh. podporočnik Josip Brenholc in za vršilca dolžnosti upravitelja skladišča 36. pešpolka peh. poročnik Rudolf Goričnik.

Ostale vesti

— Ali je res treba novih stroškov starem srednješolskim dijakom? Meseca avgusta je izdalo ministrstvo prosvete naredbo, s katero hoče urediti vprašanje dijakov, ki se vozijo v mesto. Ne bom danes govoril o naredbi sami, o njeni umestnosti in ali je pravilno rešila problem dijakov, ki se vozijo. Opozoriti hočem samo na to, da so porabili to priliko nekateri pregoreči razredniki, da zahtevajo od učencev potrdilo tehničnega oddelka okraj, načelstva o oddaljenosti kraja, kjer stanujejo do šole. Naredba ministrstva prosvete sicer res predvideva tako potrdilo, ki stane zopet 25 Din, a samo za učence I. razreda. Razumen razrednik ga bo zahteval samo v dvomljivih slučajih, če mu je oddaljenost kraja res neznana. Ne morem razumeti, kaj bi razrednik s potrdilom o oddaljenosti Viča, St. Vid, Zaloga, Vrhnike, Kamnika itd.? Saj se lahko sam prepriča v voznem redu, kjer je navedena kilometraža, ako mu je zemljepis Ljubljanske okolice res tako nepoznan! Nikar ne nalagajte starem brez potrebe novih stroškov!

— Razpis prosvetnega društva. Iz St. Janža na Dravskem polju nam poročajo, da je tamozanje prosvetno društvo v terek dobilo odlok banske uprave, s katerim je končno veljavno razpuščeno.

— K otvoritvi koč na Smrečkovcu nam iz Šoštanja poročajo: Dobili smo koč na Smrečkovcu, ki ima že tudi svoje ime. Način, kako je prišla koč do tega imena, je izval med članstvom tuk. podružnice SPD mešana čustva. Na svojočasni predlog, naj se koč imenuje po

Nalašč za brinetke...

Kako dolgo že čakajo brinetke na svoj Special-Shampoo! Zdaj imajo Brunetaflor, ki povzdigne lepoto kostanjevih las. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen blešč in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

predsedniku tuk. podružnice, je bilo sklenjeno, naj o tem sklepa v ta namen sklicat sestanek. Le-ta članski sestanek se pa sploh ni mogel vršiti, ker je članstvo demonstrativno izostalo in je jedva odbor bil za silo sklepčen. Par dni pozneje je bilo članstvo presenečeno s pozivom, naj se izjavi, kdor je proti imenovanju »Koritzkega koč«! Efekt ni izostal. Nekaj dni pozneje je bila koč otvorena. Slavnostni govornik je svojo nalogo dobro izvršil, povdarjajoč predsednikove zasluge in sedaj imamo »Koritzkega koč« — na »željo celotnega članstva« — kakor je »Jutro« poročalo. Članstvo smatra poziv na glasovanje s »proti«, ki je bilo brez sklepa odbora na lastno pest uprizorjeno, za preveč čudno metodo, zlasti ker se je istočasno lansirala v svet neokusna in izmišljena vest, da ima še nekdo drugi želje glede imenovanja koč. Bila bi škoda, ako bi delovanje šaleške podružnice SPD radi kakršnihkoli ambicij trpelo.

— **Koruplentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef«** grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen.

— Vpisovanje za gospodinjstvo šole bo 1. in 2. oktobra. Notranje gojenke pridejo v zavod dne 3. oktobra. Reden pouk se prične 4. oktobra ob 8. — Ravnateljstvo dr. Krekove mešč. gospodinske šole v Ljubljani VII. — Tel. 30-94.

— Izlet s posebnim vlakom v Prago, na Dunaj in v Budimpešto pripravlja »Putnik« v času od 22. do 31. oktobra t. l. Priprave so v teku ter bomo program in cene objavili v bližnjih dneh. Med drugim obiščejo izletniki Karlov Tyn, Plzeň, Mariánské Lázně, Cheb in Karlove Vary.

— Huda nesreča družinskega očeta. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 52 letnega posestnika Antona Gruma iz Dolenje Brezovice pri Preserju. Grum je predvčerajšnjim popoldne obiral hruške, pri tem pa se mu je odlomila veja in Grum je padel več metrov globoko ter obtežal s hudimi poškodbami. V bolnišnici so ugotovili, da si je zlomil hrbtenico ter da ima še druge notranje poškodbe. Zdravniki se boje za njegovo življenje.

— **Iznajdba proti vlomom.** V našem uredništvu sta se zglasila g. Peter Rode in g. Martin Tomc ter sta pred nami demonstrirala aparat »Refraktor«, iznajdba g. Karla Sinkovica, ki onemogoča vlome. Aparat obstoja iz mikrofona in alarmne centrale z zvonom in slušalko. Ta aparat bo služil kot sijajno sredstvo proti vlomilecem, ker praktično onemogoča vlome. Mikrofon se položi k predmetu, ki ga hočemo zavarovati, kakor n. pr. na blagajne, na trezorje itd. ter ga zvezemo s telefonsko žico s centralo, to je omarico, ki jo imamo ali pri zaupni osebi, kakor pri hišniku, na policiji itd. Vsak najmanjši dotikljaj tuje roke na blagajni registrira centrala z močnim zvoženjem, prav tako, če vlomilec žico prereže ali pa uniči mikrofon. Aparat brezpogojno registrira vse, po slušalki moremo celo poslušati, kaj se vlomilec pogovarja med seboj. Manjši mikrofon je pripraven tudi za montiranje na vratih in podobno. Aparat je preizkusila pod vodstvom šefa kriminalnega oddelka g. Zajdelja tudi policija in ugotovila, da deluje brezhibno ter da more aparat res preprečiti vsak vlom. Podobni inozemski aparati veljajo okoli 15.000 Din, ta, ki je domač, pa samo 2000 Din in je še boljši, kakor tuji. Aparat razpečava instalacijsko podjetje »Refraktor«, v Ljubljani, Trnovski pristan 16. Lastnikom blagajn, zlasti pisarnam, bankam, trgovcem in podjetnikom svetujemo, da si nabavijo tak aparat.

— Sadno vino ali sadjeever, spisal M. Humeč, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; cena izdoda 10 Din. — Knjiga je prirejena po največjih virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako sadjeever izdelujemo, kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno, zdravo in stanovitno pižao. Knjiga se peča tudi z izdelavo kisa in uporabo sadnih tropin, da ne pridejo v nič; opremljena je z 42 podobami. Vsem sadjarjem to izvrstno brošuro najtopleje priporočamo.

— **Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss)** se uporablja naravna »Franz-Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Sneberje-Zadobrova

Obveščamo vse zbere in prijatelje petja, da se ponovi v nedeljo, 10. oktobra v »Preškem domu« koncert in veselica, ker so bili preteklo nedeljo nekateri zbori radi vremenskih nezdod zadržani in radi tega ni bil program docela izvajen. Ker se bodo izvajale res lepe skladbe, vabimo vse pevce in tudi one, ki si hočejo ozledati novi »Pevski dom«.

Celje

— **Pomagajmo poplavlencem!** Pri strahoviti katastrofi, katero je povzročila Savinja v Celju in okolici, so bili brezdomno najbolj prizadeti prebivalci občinske hišice, tako zvanega »Kolera« spitala. Glavni stanovalec je bil 60 letni invalid Luka Terče z ženo in sedmimi nedoraslimi in polodraslimi otroci. Ostal je v nevarnem stanovanju, katero je bilo močno ogroženo ob priliki vsake povodnji, samo zato, da se je kot invalid brez podpore in že delj časa brezposeln mogel preživljati s presipavanjem peska, katerega je prodajal zidarjem. Ta pesek so mu nanašale ravno vsakovrstne poplave, od katerih zadnja, najplodovitejša, bi mu bila skoraj smrt. Po požrtvovalnosti pogumnih reševalcev, posebno Šeraka in Gumzeja z ostalimi gasilci, je bil rešen on in njegova številna neprekrbljena družina. Ves inventar in vsa življenjska sredstva, do edine najslabše obleke, katero so rešenci imeli na sebi, so pa postala žrtev strašnih valov pobesnele Savinje. Popolnoma uničen je sedaj od istega elementa, kateri je že skozi leta pomenil zanj in njegovo številno družino — življenje. Napolnagi, lačni in brez stanovanja čakajo pomoči usmiljenih sre. Ni jim pomagano samo z miloščino, tudi delo bi jih rešilo. Invalid Luka sam je po tej nesreči tudi fizično potr. Vendar bi mu bilo pomagano s službo hišnika ali kaj podobnega. Žena je perica, starejši sin, 21 letni Slavko, je brezposelni trgovski pomočnik mešane stroke. Drugi, Jože, je 18 letni brezposelni pekovski učenec. Od ostalih članov družine je trojica nedoraslih otročičkov. Najnujnejše, česar jim je potreba, bi bilo stanovanje. Apeliramo na oblast, razne ustanove in boljše situirane privatnike, da bi priskočili z nujno potrebno pomočjo. Vsakogar, kdor bi našel kak predmet njegovega inventarja, katerega je odnesla voda s porušeno hišo, pa prosimo, da ga dostavi na naslov: Luka Terče, Breg-Celje. — V isti zadevi so se obrnili na nas še drugi bivši stanovanci omenjene hiše, ki jo je porušila voda in se nahajajo sedaj v največji bedi. Predvsem sta to 88 letni Jože Jakčič, ki je popolnoma slep in njegova 77 letna žena Neža. Ze zaradi starosti bi morali imeti do teh ljudi posebno usmiljenje. Starčkov se je v prvi sili usmiliła neka zelo revna družina v Zavodni. Dalje prosijo pomoči tudi 73 letna Vezovnik Ana s svojo 23 letno hčerko Pavlo in njenima otročičkoma 3 letno Elico in 6 letnim Maksom. Vse, ki bi bili pripravljeni tem revežem kaj pomagati, prosimo, da izročijo darove naravnost njim, sprejema jih pa tudi Vincencijeva konferenca sv. Danijela, Cankarjeva ulica 4.

— **Smrtina kosa.** V celjski javni bolnišnici sta umrla Franc Skok, 66 let, brezposelni delavec iz Dobreline občine Kokarje in 67 letni Franc Pirš, viničar Lekmarje občine Sv. Stefan pri Šmarju. N. v m. p!

— **Šoferji se bodo organizirali.** Šoferji v Celju bodo imeli v soboto dne 30. t. m. ob 9 zvečer pri Zelenem travniku sestanek radi ustanovitve šoferjske organizacije v Celju.

— **Mestna elektrarna v Celju** sporoča, da bo v nedeljo, dne 1. oktobra med 7 in 14 zaradi nujnih popravil omrežja in transformatorjev, poškodovanih po poplavi, ukinila dobavo toka za mesto Celje in okolico.

— **Gledališka predstava v Grižah.** Radi slabega vremena so morali gasilci ponovitev igre »Miklova Zalac« preložiti na nedeljo, dne 1. oktobra ob 5 popoldne. Igra se bo vršila na prostem v Limbergu, blizu farne cerkve.

— **Nedeljski sport.** V nedeljo popoldne ob ¼4 bo na igrišču pri Skalni kleti, toda le v slučaju, če bo igrišče že urejeno, prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpij in SK Atletikom.

Trbovlje

Prepoved vseh zborovanj in sestankov, ki je veljala za Trbovlje in na nje meječe kraje, je okr. glavarstvo preklicalo. Znanprej so vse te reči dovoljene kakor v drugih krajih in po splošnih zakonskih predpisih. Prepovedano je znanprej še samo zbiranje večjih skupin po cestah in pri vstopih v rove.

— **Važno za reducirane rudarje!** Po novem rudarskem pravilniku si odpusteni rudarji lahko ohranijo pridobljene pravice za pokojnino za čas, ko obnemore, če plača letno priznailino 30 Din. A ta vsota mora biti plačana vsako leto vsaj do konca septembra, sicer so vse pravice za vedno izgubljene. Opozorite tudi na to prizadejte, posebno tiste, ki ne berejo časopisov.

— **Rudarska nadaljevalna šola.** Z 2. oktobrom letos se zopet začneja pouki na rudarski nadaljevalni šoli v Trbovljah. Rudarji in delavci, ki žele vstopiti v to šolo, se lahko vpišejo 29. in 30. t. m. In ob začetku 2. oktobra, dneвно od 4. do 5. ure popoldne na deski šoli v Trbovljah. Pouk je brezplačen, istotako so brezplačna vsa učila, kar omogoča obisk šole tudi brezposelnim. Ta šola je lepa prilika za nadaljno šolsko izobrazbo. Vodstvo šole tudi sporoča, da je ravnateljstvo TPD izjavilo, da bo sprejemalo pri ev. potrebi novih delavcev v prvi vrsti one, ki obiskujejo rudarsko nadaljevalno šolo.

Nova pota kemije v stavbarstvu

Beton je danes nenadomestljivo gradivo, tako vsestransko uporaben je. Tehnika pa je še vedno nezadovoljna z dosedanjimi gradbenimi snovmi, zato jih vedno bolj izpopolnjuje in odpravlja njihove nedostatke. Tako je moral tudi beton kljub vsem svojim odličnim lastnostim prestopiti temeljite preiskave ter je na ta način dobil izredne izboljšave, ki še bolj večajo njegovo gradbeno uporabnost. Tako je n. pr. navadni beton za kanalske in tunelske naprave, za vodne rezervoarje in podobno še preveč propusten. Voda namreč kaj rada pronika skozenj. Po daljših izkušnjah je moderna gradbena znanost našla posebne primere, ki zmešane v beton povzročijo, da beton ne propusti niti kapljice. Prav tako skušajo s primiševanjem drugih primesi povečati tudi trdnost betona, kar je zlasti važno pri gradbi betonskih temeljev in nosilnih konstrukcij, ki tvorijo ogrodje visokih stavb.

Pri visokih gradbah je tudi važna teža gradiva in vsi poskusi gradbene tehnike teže za tem, da bi ustvarili gradivo, ki bi bilo čim lažje in kljub temu še izredno poceni. Tako poskušajo zadnje čase primiševati običajnemu betonu mesto peska kako drugo zdrobljeno snov, na primer žaganje ali pa zdrobljen plevel. Ravno tako pa so odpadne snovi kemične in plavžarske industrije primerne primese za beton. Naj omenimo le razne žlindre in podobno. Moderni znanstvenik pa je poiskal še drugo pot, da bi ustvaril lahek in droben luknjičast beton. Tu mu nudi kemija dve možnosti. Če primiša betonski zmesi vodikov superoksid, se beton zrahlja radi tega, ker kemična pri-

jem je mogoče izdelati betonsko zmes na kraju, kjer se gradi stavba, in luknjičavo zmes uporabljajo prav tako kakor običajni beton na stavbah. Ker pa je bilo nemogoče izdelovati luknjičavo betonsko mešanico brez posebnega in zelo dragega mešalnega stroja, manjši gradbeniki in stavbeniki niso mogli izrabiti ugodnosti luknjičavega betona. Moderni kemik je zaradi tega dobil novo nalogo izumiti snov, ki bo primišena betonski mešanici v navadnem mešalnem stroju povzročila, da bo postal beton luknjičav.

V resnici so v Nemčiji že vrgli na trg posebno snov pod imenom iporit, ki ima to lastnost. Iporit ni strupen, ne gori in ne more eksplodirati. Pač pa se topi v vodi in pridejati ga je treba razmeroma majhne množine betonski mešanici, da učinkuje. Luknjičavi beton nastane tako iz zmesi iporita, cementa, peska, vode in nekoliko topljivega stekla. Malenkost topljivega stekla povzroči, da se namešani in luknjičavi beton ne sesede. Z iporitom nastavljeni beton se more mešati v običajnih mešalnih strojih in med mešanjem se poveča vsebina betonske mešanice za 40 odst. Tehnične preizkušnje tega iporitnega betona so dokazale, da je ta nadvse priporočljiv za izdelovanje cementnih zidakov, stenskih plošč za tlak in za stropce. Ta beton ima izredno močno trdnost, vendar ga je mogoče žagati z žago in obdelovati s kladivom. Omet se prav trdno prime tega betona, izolacija proti mrazu in zvoku pa je že zaradi poroznosti izborna. Največja prednost pa je seveda ta, da je zid, grajen iz takih zidakov, mnogo cenejši kakor zid iz navadne opeke. Zaradi tega je razumljivo, da se ga gradbena industrija vedno bolj oklepa in da zlasti v Nemčiji gradijo vile in druge manjše stavbe le z luknjičavim betonom.

Sveti oče o reklam

V Rimu se vrši velik mednarodni propagandni kongres. Udeležence je sprejel sv. oče v posebni avdienci, pri kateri so bili navzoči zastopniki 14 narodov. Sv. oče je imel znamenit nagovor, v katerem je naglasil, da mora vsako reklamo in vsako propagando prevečati pravost. Propaganda mora vedno ostati v zvezi z moralno, še več: skrbeti mora, da se čim bolj razširi. Nato se je sv. oče posebej dotaknil propagande po knjigah in časopisju. Sklicujoč se na svoje izkušnje kot star neškodljivi, kar se tiče predmeta propagande same, je pač znano, da so stvari, katerih razširjanje pomeni razširjanje zla za posameznika, za družino in družbo. Tu bi bile n. pr. knjige, ki bi jih bilo treba ostro grajati in odkloniti, pa se dela zanje nemalokrat naravnost fantastična in nadvse draga reklama, ki je predmet sam nikdar ne more upravičiti, ki mu pa prinaša ogromno razširjanje. V tem slučaju postaja propaganda so-kriva zla, ki je zvezano s slabim predmetom. Sv. očetu je bilo na tem, da v tej zvezi pokaže na neko knjigo, ki je izšla v holandskem jeziku. Če bi bila ostala v izvirnem jeziku — tako je rekel —, jeziku sicer velike, a po ozemlju vendarle majhne dežele, potem bi bilo zlo ostalo omejeno. Toda knjigo so prevedli v druge jezike, in sicer najprvo v nemščino. Knjiga se prodaja v nezasi-

šano velikem številu, česar obžalovanja vredna vsebina knjige nikdar ne bi bila zaslužila. Papež je nato navedel izrek neke nemške osebnosti, ki ni ne duhovnik ne katolik in ki je zelo dobro označila knjigo, češ da bi se moral njen naslov: »Die vollkommene Ehe« izpremeniti v »Die verkommene Ehe« (namesto »Popoln zakon« — »Propal zakon«). — Ob sklepu svojega nagovora je sv. oče navajal Danteja in prav posebno Alessandrina Manzoniya. Posebno je naglasil Manzoniyeve besede: »Nikdar izpregovoriti besede, ki pritrjuje pregrehi in zasmehuje čednost! Težko bi se dale dolžnosti propagande s kako drugo besedo tako točno in jasno opredeliti.

S svetopisemskim rekom proti Američankam

Vsakoletne plavalne tekme privabijo v angleško morskopalnišče Cowes najboljšo londonsko družbo. Ti odlični gostje so bili zelo ogorčeni, ko so zagledali nove kopalne obleke. V tem oziru so se posebno odlikovale Američanke, ki nosijo samo kratke moške hlače in na gornjem životu trioglat kos blaga čez prsa. Londonski gostje so se pritožili. Župan je poslal v kopalnišče moža, ki nosi ves dan na hrbtu velikanski napis iz sv. pisma: »Žena naj ne oblači moške obleke, in mož naj ne hodi v ženski noši. Kajti to je zoper Boga.« Župan upa, da bo angleško spoštovanje do Sv. pisma odpravilo letošnjo razvado.

Predsednik letošnjega zborovanja Zveze narodov: Ter Walter, višji komisar Južnoafriške Unije v Londonu.

Predpogoj za dolgo življenje

Washingtonski urad za javno zdravstvo se je po večletnem opazovanju moških v starosti nad 40 let prepričal, da je majhna telesna teža predpogoj za dolgo življenje. Zato je poslal vsem letošnjim absolventom visokih in srednjih šol spomenico z naslovom: »Če hočete dolgo živeti, dobro pazite, da se ne zredite!« — Stalna zdravniška kontrola je dokazala, da živijo pretežki moški dokaj manj let kakor normalno težki. Delijo v tem oziru usodo prelaskih, t. j. slabo rejnih, sestradanih ljudi. Debelost je koristna samo kot varstvo zoper jetiko, ki ogroža pred vsem suhe osebe. Zato pa so podvrženi dobro rejni moški srčni napaki. Slednja zahteva največ smrtnih slučajev med vsemi boleznimi. Tako znaša n. pr. pri osebah v starosti nad 45 let s telesno težo do 10 kg nad normalno število smrtnih slučajev skoro dva in pol krat več kakor pri osebah z normalno težo. »Dobro opazujte svoj stas in krotite debelost, če hočete dolgo živeti! Kljub krizi jemo še vedno dosti preveč!«

De Pinedov oče ob pokopu svojega ponesrečenega sina. Opira ga drugi sin.

Novi avstrijski policijski komisar Karwinski, ki ga je imenoval Dollfus za naslednika neizprosnega sovražnika Hitlerja — Fey-a.

mes oddaja kisik in tako razganja beton in tvori v njem drobne luknjice. Drugi način, kateri tudi omogoča nastanek tako zvanega plinjevega betona, pa je ta, da se doda taka snov, ki z zapletenimi kemičnimi postopki razvija v betonu pline in tako ustvarja v betonu majhne luknjice, podobno kakor kvas v krušnem testu.

Na ta način doseženi lahki beton pa je imel neprijetno napako. Končna oblika iz betona vliete gradbene plošče je bila dosežena šele potem, ko je bila vliata v kalup in ko se je v betonu plin že razvil. Radi tega ni bilo mogoče s takim betonom graditi brez kalupov kar sproti na mestu, kjer naj bi stala stavba.

Tej neprijetnosti se je izognila gradbena kemija na ta način, da je izdelala peneče se snovi, ki se primišajo že namešanemu betonu. Zaradi tega je beton, preden ga vsujejo med opazne stene, že tako razpenjen, da je njegova specifična teža mnogo manjša. Prav tako se nato v kalupu strjuje razpenjen, ne da bi se posedal. Temu betonu so nadeli ime celični beton, ker ima v svoji zmesi prav drobne luknjice, drugo poleg druge. Za mešanje tega betona je potreben poseben mešalni stroj, ki je mnogo večji od običajnih. S tem stro-

Edouard Herriot, ki je po vrnitvi iz Rusije nevarno obolel.

Tip angleškega malega tanka, ki sploh ne pozna več talnih ovir. Vsa posadka znaša dva moža. Takih tankov ima angleška armada na tisoče in predstavljajo moderno konjenico. — Deeno: To je pa najmodernejši angleški top proti tankom. Jekleni tulj njegovega naboja je tako trd, da prebije tankovo steno in se nato v tanku razleti. S temi topovi je oborožena angl. pehota.

Senior nemških igralcev, Ferdinand Bonn, ki je te dni umrl, star 72 let. Bonn je bil karakterni igralec in je užival svetoven sloves. Sam je predelal za oder detektivski roman »Barskervillski pes« in žel ogromen uspeh.

Se po smrti — Seipel

Avstrija je proslavila obletnico smrti državnega kanclerja, monsignorja Seipela z novimi srebrnimi novci po 2 šilinga, ki nosijo spominski napis s podobo pokojnega zaslužnega državnika.

Ameriška mesta se duše v dolgeh

Kako trda prede za denar tudi ameriškim mestnim upravam, pričajo naslednje številke: Chicago ima 153 milijonov dolarjev dolga, tako pride na vsakega prebivalca po 50.000 dolarjev. Filadelfija plačuje od svojih dolgov 36 milijonov dolarjev obresti. Cleveland ima 5 milijonov dolarjev več izdatkov kakor dohodkov in mora od vsakega dolarja, ki ga prejme, odšteti 54 centov za obresti. St. Louis je v takih stiskah, da potrebuje 25 milijonov dolarjev posojila. Boston potrebuje za kritje primankljaja 7 milijonov dolarjev. Položaj srednjevelikih mest na severozapadu je še slabši. Seveda je velik del te strašne javne zadolženosti pripisati slabemu gospodarstvu in razsipnosti.

Nova svetovna vojna — zaradi židovega umetnega zobovja

Herbert Wells, avtor znane svetovne zgodovine, preroških romanov, poljudnih znanstvenih razprav in predsednik na zadnjem kongresu Penklubov v Dubrovniku, napoveduje zdaj okoliščine, ki bodo izzvale novo svetovno vojno. To pot izhaja iz nauka o malih vzrokih in velikih posledicah. Vojno bo leta 1940 nehoti povzročil neki poljski trgovski potnik židovske veroizpovedi. »Ko je v naglici zaključil popolno kosilo v vozu III. razreda, je občutil nepriklj, ker mu je običajna orehova lupina ali morebiti pomarančna koščica na dlesni pod umetnim zobovjem. Vsa ta teža se je nagnil skozi okno, na široko odprl usta in pričel krotiti uporno čeljust, ki je zapustila po zobotehniku določeni prostor. To je bil mož s črno brado in debelim zakrivljenim nosom,« popisuje Wells židovskega potnika. »Pogled na njegov spušeni obraz ni bil nikakor lep. A kljub temu nikakor ni slutil, da bo sprožil vojno, ki bo poplavalila s plameni in krvjo vseh pet celin zemeljske oble.« — A zgodilo se je tako, da je stal v istem trenutku na peronu istega obmejnega nemškega kolodvora Hitlerjev milnik v popolni opremi s kljukastim križcem na rokavu rjave srajce. Domneval je, da se mu Žid nalašč pači v obraz, pograbil revolver in ustrelil Žida. Tako se bo pričela svetovna vojna leta 1940. Poljska bo zahtevala zadoščenja za umor v Berlinu, Francija bo posegla vmes itd. — Angleški dnevnik prosijo zdaj Wellsa, da bi povedal tudi priimek bodočega »Nepoznanega vojaka«, kar bo prav prišlo oblasti pri gradnji spomenika.

»To je izdelek najboljšega razpihovalca stekla v našem kraju.«
»Hm, temu se je pa pri razpihovanju gotove kolcalo.«

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina Pasivnost v avgustu

Pravkar objavljeni podatki o naši zunanji trgovini v avgustu kažejo, da je bila naša zunanja trgovina v avgustu pasivna, kar že dolgo ni bil slučaj. Pasivnost je dosegla v avgustu 17,0 milj. Din, dočim je bila v juliju dosežena aktivnost v znesku 33,4 milj. Din. To je razumljiv pojav, ker se je začel uvoz blaga, ki pride v poštev za jesen. Letos je dvig uvoza v avgustu v primeri z julijem znatnejši kot lani od julija na avgust. Pri tem pa je treba upoštevati, da se je stoprav v avgustu lani pojavil znatnejši padec dinarja.

Razvoj naše zunanje trgovine nam kaže sledeča tabela (v milj. Din):

	uvoz	izvoz
	1933	1932
1. polovica	1295,4	1390,4
1. julij	236,9	199,1
avgust	284,3	233,4

V primeri z avgustom lani je naš uvoz po količini še padel za 19,6%, po vrednosti pa je narasel zaradi nižjega dinarja za 21,8%. Naš izvoz pa je narasel tako po količini kot po vrednosti: za 53,35%, oziroma za 23,5%.

Glavni predmeti našega uvoza so bili v avgustu naslednji (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za julij): bombaž sirov 18,5 (19,7), predivo 33,4 (28,24), tkanine 16,4 (11,6), volna sirova 4,1 (4,5), predivo 8,8 (5,5), tkanine 13,2 (5,6), svileni predivi 6,1 (5,9), tkanine 2,4 (3,1), železo nepredelano in polpredelano 3,4 (2,5), pločevina 6,3 (6,75), trane, žel. material itd. 3,6 (1,0), razni popolnoma izdelani predmeti iz železa 14,06 (8,55), sirova nalita (2,5 (3,84), nepredelane kože domačih živali

4,25 (7,2), riž 3,4 (5,3), kava 6,45 (6,74), sol kamena in morska 2,8 (0,4), premog 14,84 (9,6), olj. plodovi, semena itd. 9,45 (2,9), stroji, orodje in aparati 17,1 (11,0), elektrotehnični predmeti 7,6 (10,25), prevozna sredstva 7,5 (1,85), umetne organske barve 3,2 (3,1) itd.

Najbolj znaten pa je bil izvoz teh-le predmetov: pšenica 1,7 (—), koruza 37,6 (67,35), sveže sadje 4,05 (0,4), opij 2,6 (2,0), konoplja 3,0 (4,74), prašiči 20,4 (17,5), drobnica 4,5 (2,84), perutnina 8,85 (5,7), sveže meso 9,95 (6,6), jajca 10,7 (9,0), drva 2,9 (2,5), stavbni les 57,7 (49,75), oglje 1,1 (1,3), lesni izdelki 4,0 (3,04), cement 6,2 (5,6), sirov baker 24,3 (25,6), razne rude 7,2 (8,4) itd.

Iz teh podatkov je razvidno, da je narasel naš izvoz lesa, dočim je izvoz koruze popustil. Izvoz pšenice se je šele začel. Tudi izvoz živine je začel narastati.

Pri uvozu je zabeležiti predvsem dvig uvoza bombažnih izdelkov, železniškega materiala, premoga, strojev in prometnih sredstev.

Skupno je v prvih 8 mesecih t. l. znašal naš uvoz 495,744 ton v vrednosti 1816,54 milj. Din (lani 531,421 ton za 1822,84). Uvoz je torej po količini celo nazadoval za 6,7%, manjši pa je bil padec po vrednosti: za 0,35%. Ugodnejše se je razvijal izvoz. Znašal je 1,851,870 ton za 971,8 milj. (lani 1,435,569 ton za 1760,8 milj. Din).

Dvig je znatnejši po količini, kjer je znašal 28,9%, po vrednosti pa samo za 12,0%. Skupno je izkazala naša zunanja trgovina v prvih 8 mesecih t. l. aktivnost v znesku 155,3 milj. Din, v glavnem zaradi aktivnosti do konca junija. Leta 1932 pa je bila v istem številu mesecev naša zunanja trgovina pasivna za 62,0 milj. Din.

v Zagrebu 38,50—39 (38,50), v Beogradu 38,25 do 39,50 (39, 38,50).

Ljubljana, Amsterdam 2308,46—2319,82, Berlin 1363,47—1374,27, Bruselj 798,02—801,96, London 177,80—179,40, Curih 1108,35—1113,85, New York 3730,49—3758,75, Pariz 223,93—225,05, Praga 169,56 do 170,42, Trst 300,74—303,14.

Zagreb. Promet brez kompenzacij 50,060 Din. Curih. Pariz 20,205, London 16,06, New York 339,25, Bruselj 71,95, Milan 27,17, Madrid 43,20, Amsterdam 208,30, Berlin 123,20, Dunaj 72,61 (priv. 56,25), Stockholm 82,80, Oslo 80,70, Kopenhagen 71,75, Praga 15,31, Varšava 57,70, Atene 2,95, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,00.

Dunaj. Dinar notira 8,89 den. Pariz. Ob 11,45. New York 16,75, London 79,40, Zlato v Londonu 133,5.

Vrednostni papirji

Tečaj danes niso izkazovali posebnih izprememb. Edino vojna škoda je na belgrajski borzi nekoliko popustila. Promet je bil znatnejši v dolarskih papirjih in je znašal na zagrebski borzi: vojna škoda 300 kom., 8% Blerovo posojilo 2000 dol. in 7% Blerovo posojilo 3000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 51—52, agrarji 27,30, vojna škoda 244 den., begl. obv. 37—39, 8% Bler. pos. 33—35, 7% Bler. pos. 30—32, 7% pos. Drž. hip. banke 47—49.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 51—52, agrarji 28—30, vojna škoda 244,50—247 (245), 12. 246,50—247,50 (247), 6% begl. obv. 37—38, 8% Bler. pos. 33—34, 7% Blerovo pos. 29—31 (29, 32,25), 7% pos. DHB 47—49, Tobac. srečke 10,50 den., srečke Rdečega križa 8 den., Delnice: Priv. agr. banka 226—231, Sečerača Osjek 150—160, Imp. 50 den., Trboveljska 120 bl.

Belgrad. Narodna banka 3650 bl., Priv. agrar. banka 226—228 (227, 226), 7% inv. pos. 51,50 d., agrarji 29—30, vojna škoda 244,50—245 (245), 12. 246,50—247 (246,50), 6% begl. obv. 37,70—37,85 (37,80, 37,25), 8% Bler. pos. 33,50—34,50 (34,50), 7% Bler. pos. 30,25—31,30.

Dunaj. Don. sav. jadr. obligacije 52,75, delnice 12,70, Narodna banka 136, Länderbank 16, Alpine 9,15, Steg 15,55, Steuweg 9,25, Magnesit 24,75, Donavska paroplovba 3, Trboveljska 10,72.

Žitni trg

Novi Sad. Moka Og. bč., ban. št. 8 55—60. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 59 vagonov.

Dev. Marija v Polju

Spominski dan v vojni padlim priredi v nedeljo, dne 1. oktobra t. l. skupina »Bojovnikov« pri Dev. Mariji v Polju. Spored svečanosti je naslednji: Ob 8 sv. maša za padle v svetovni vojni, s pridigo in darovanjem. Po cerkvenem opravilu »Libera« pred spomenikom. Pevec zapoje »Vigredo« in »Oj Dobrodober«, vmes igra godba žolostinke. Po končanem sporedu sestanek članov pri tov. Hladniku. Popoldan ob 3 prijateljska zabava pri tov. Fr. Anžurju v Vevčah. Srečolov, petje, deklamacije. Pri celodnevni prireditvi sodeluje godba prosvetnega društva in pevci. Vstop prost. Ker je čisti dobiček namenjen v podporo brezposelnim bojovnikom, se prosijo obilne udeležbe od strani članov in prijateljev našega društva.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Cetrtek, 28. septembra: »Pohujšanje v dolini šentflorjanskic. Red Cetrtek.

Petek, 29. septembra: Zaprtlo.

Sobota, 30. septembra: »V agniji. Red C.

Nedelja, 1. oktobra: »Sveta Ivanca. Izven.

Opera

Začetek ob 20

Cetrtek, 28. septembra: Zaprtlo.

Petek, 29. septembra: Zaprtlo.

Sobota, 30. septembra: »Jim in Jilka. Opereta.

Izven. Znižane cene.

Nedelja, 1. oktobra: »Manont. Izven.

FOTOAPARATE

svoetoonih torrk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Sport

Lahko-atletika olimpijada v Atenah

Sinoči je odšla naša reprezentanca na balkansko olimpijado v Atene, na ona klasična tla, kjer so se leta 376 pred Kristusom rojstvom vršila tekmovalja v lahki atletiki. Seveda se današnje igre precej razlikujejo od onih v starem veku, zlasti po programu, ki je precej obširnejši kot nekdanji; kajti današnji sport gre svojo pot in se razvija močno pod vplivom sodobne tehnike. V starem veku so tekmovali v teku na 192 m (toliko je bila namreč dolga stadionska proga), v teku na 384 m ter v teku na 4500 m; pozneje so vpeljali še poseben tek, pri katerem je moral tekmovalec preteči 384 m v popolni bojni opremi. Na programu starih olimpijskih iger je bila rokoborba in tako zvali »pankratona«, t. j. rokoborba združena z boksom. Zelo važen je bil pentathlon, v programu so imeli pa tudi konjske dirke z vozniki in pozneje še jahalne tekme. To je bil torej ves program olimpijskih iger starih Grkov. Program olimpijskih iger današnje dobe je — kakor že omenjeno — neprimerno obširnejši. Na balkanski olimpijadi, ki se vrši tudi letos v Atenah in katerih se udeležujejo Grčija, Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Turčija, letos pa pride še Albanija zraven, je program sicer precej manjši kot na svetovnih olimpijadah, ki se vršijo vsaka štiri leta, to pa zato, ker se na balkanski olimpijadi tekmuje samo v lahki atletiki.

Albanci stopajo prvokrat na atenska tla, zato vlada za njihov nastop veliko zanimanje in to tembolj, ker še ne poznamo njihovih rezultatov. Favoriti za prvo mesto so tudi letos Grki, ki so doslej še na vsaki balkanski olimpijadi zmagali. Sedaj pa pogledajmo kakšne rezultate so dosegli zmagovalci na lanskih balkanskih igrah in jih primerjajmo z uspehi naših letošnjih najboljših zastopnikov (prvo je ime zmagovalca v balkanskih igrah leta 1932, drugo pa je ime našega letošnjega zastopnika):

100 m: Frangoudis (Grčija) 11,1 — dr. Buratović 11,3.

200 m: Frangoudis (Grčija) 22,9 — Stevanović 23,4.

400 m: Nemes (Rumunija) 51,2 — Madjarevič 52,8.

800 m: Passi (Grčija) 2:02,6 — Gaberšek 2:01,8.

1500 m: Georgacopoulos (Grčija) 4:13,4 — Krevs 4:15,8.

5000 m: Tsoukalas (Grčija) 16:07,8 — Krevs 15:45.

10.000 m: Nanos (Gr.) 34:25 — Bručan 34:11,8.

Ne pozabite naših najboljših poplavlencev

in jih podprite vsaj na ta način, da se udeležite nogometne tekme, ki jo priredijo v nedeljo 1. oktobra ob 16 na igrišču Primorja postarji in tramvajarji, katere dohodek je namenjen poplavlencem-barjanom.

Raspis

II. pohorskega gozdnega teka

katerega priredi SSK Maraton v nedeljo, dne 15. oktobra t. l. za poedince in moštva na progi Ruška koča—Razgledni stolp—Pohorski dom. Proga je dolga približno 7 km. Start ob 10 pri Ruški koči, cilj pri Pohorskem domu. — Pravico tekmovalja imajo verificirani člani lahko-atletskih in zimskosportnih odsekov klubov, včlanjenih v JLAS in JZSS. — Za moštva postavijo klubi poljubno število tekačev, katerih prva trojica sestavi prvo moštvo, druga drugo itd. — Nagrade, katere se bodo še pravočasno objavile, prejmejo prva tri moštva, prvi trije tekači z najboljšim časom in prvi trije zimskosportniki, ki so v prejšnji sezoni tekmovali vsaj trikrat. — Prijave je poslali do 9. oktobra t. l. na naslov: Grešek Ciril, Spodnještaj. Ljudska posojilnica, Gosposka ulica 23, a. prijavino 5 Din za osebo. — Ako prijavi kakšen klub več kot 6 tekačev, plača prijavnine največ 30 Din. Za prijavljence po 9. oktobru še plača dvojna prijavnina. — Lahkoatletiki morajo imeti na startu verifikacijska dokazila, zimskosportniki pa dokazilo, potrjeno od M. Z. S. P., da so startali v prejšnji sezoni vsaj trikrat. — Za startne številke založi na startu vsak tekmovalec 5 Din, kateri znesek se mu povrne po vrnitvi startne številke.

Mariborski nogomet

V nedeljo 1. oktobra se bodo odigrale v Mariboru naslednje tekme: ob 10. uri dopoldne na igrišču SK Svobode prvenstvena tekma med SK Svobodo in SK Panonijo iz Murske Sobotne. V Murski Soboti ob pol 16 prvenstvena tekma med SK Muro in SK Ptujem iz Ptuja. — V Čakoven ob pol 16 prvenstvena tekma I. razreda med železničarskim športnim klubom Hermes iz Ljubljane ter Čakovčkim SK. — Tekma ISSK Maribor : SK Rapid je preložena.

Najboljše tenis-igralkе sveta. Razni ljudje so sestavljali in še sestavljajo liste najboljših sportnikov sveta. Tako je pred kratkim sestavljal Francoz g. Pierre Gillon listo najboljših tenis-igralk sveta. Vsakdo ima seveda največje simpatije do »svojih« in zato so liste vedno temu primerno sestavljene. V splošnem pa vsaj toliko držijo, da si moremo ustvariti približno sliko o najboljših sportnikih te ali one panoge telesnih vaj. Omenjena lista izgleda takole: 1. Gospa Wills-Moody (Amerika); 2. gospodična Jacobs (Amerika); 3. gđe. Round (Anglija); 4. gđe. Scriven (Anglija); 5. gospa Mathieu (Francija); 6. gđe. Krahwinkel (Nemčija); 7. gđe. Palfrey (Amerika); 8. gđe. Nuthall (Anglija); 9. gđe. Payot (Švica); 10. gospa Henrotin (Francija).

Mednarodna lahkoatletska zveza je zborovala. V nedeljo je zborovala v Berlinu mednarodna lahkoatletska zveza pod predsedstvom svojega predsednika Šveda Edstoma. Evropska prvenstva se vršijo prihodnje leto v Italiji; program se bo določil na kongresu, ki se vrši prihodnje leto v Stockholmu, ker se je treba o gotovih stvareh še posvetovati. Važen sklop je bil napravljen glede

minimuma na prihodnji olimpijadi.

Sklenili so naslednje minimume: skok v višino 1,85 m; skok v daljavo: 7 m; troskok: 14 m; skok s palico: 3,80 m; kopje: 60 m; disk: 44 m; krogla: 14,5 m; disk (dama): 36 m.

Tudi Nurmi-ja so pretresali, vendar se je finska zveza tozadevno opravičila, kar se je vzelo na znanje.

Maraton: Gal (Rumunija) 3:20,41 — Špora 3:51,40 (lanski rezultat v Atenah).

110 m zapreke: Mantikas (Grčija) 14,9 — dr. Buratović 16,1.

400 m zapreke: Hadzigeorgiu (Grčija) 58,2 — Dremil 59,8.

Štafeta 4krat 100 m: Grčija 43,4 — Jugoslavija 45,9.

Štafeta 4krat 400 m: Grčija 3:35,6 — Jugoslavija 3:55,6.

Balkanska štafeta 800 plus 400 plus 200 plus 100 m: Grčija 3:28,4 — Jugoslavija 3:29,6.

Skok v daljavo: Papamichail (Grčija) 6,86 m — dr. Buratović 6,48 m.

Troskok: Papanicolaou (Grčija) 13,675 — Mikš 13,29 m.

Skok v višino: Wapanicolaou (Grčija) 1,80 m — dr. Buratović 1,80 m.

Skok s palico: Andreopoulos (Grčija) 3,81 m — Felig 3,40 m.

Disk hel, stil: Gaučev (Bolgarija) 37,29 m — Kleut 35,56 m.

Disk: Syllas (Grčija) 42,08 m — Kleut 43,42 m.

Kopje: Papageorgiu (Grčija) 57,47 m — Kováč 52,68 m.

Krogla: Kleut (Jugoslavija) 13,375 m — Spahić 13,84 m.

Kladivo: Goić (Jugoslavija) 46,85 m — Goić 46,83 m.

Končna klasifikacija državnih reprezentanc je bila lansko leto naslednja:

1. Grčija 145 točk.

2. Jugoslavija 73 točk.

3. Rumunija 68 točk.

4. Bolgarija 20 točk.

5. Turčija 18 točk.

Vsaka država pošlje po dva svoja zastopnika v vsako disciplino. Ocenjujejo, odnosno plasirajo se pa samo prvi štiri in sicer tako, da dobi prvi 5, drugi 4, tretji 3, četrti 2 in peti 1 točka. Štafeto pa postavi vsaka država po eno, točke se pa štejejo dvojno.

Borba bo vsekakor zelo ostra in naši bodo morali samo gledati, da obdrže svoje drugo mesto. Če bodo nerazpoloženi in če jih bo spremljala še smola, se zna pripetiti, da jih Rumuni dohitijo. Upajmo pa, da se to ne bo zgodilo in da bodo častne zastopali naše barve tudi na letošnjih igrah, kljub temu, da v reprezentanci nimamo vseh svojih najboljših mož.

Jonath, odlični nemški sprinter, ne bo več startal, ker je v svojem poklicu tako zaposlen, da mu za trening ne preostane nič časa.

Lahkoatletski miting Madjarska — Češkoslovaška 77,5 : 55,5. Preteklo soboto in nedeljo so se vršile v Pragi lahkoatletske tekme med madjarsko in češko reprezentanco, v katerih so Madjari premagali Čeha s 77,5 proti 55,5 točkam. Doseženi so bili naslednji rezultati: 400 m: 1. Fiser (Č) 50,1; 2. Knenický (Č) 50,2. — 800 m: 1. Szabo (M) 1:58,2; 2. Rosický (Č) 1:58,4. — 110 m zapreke: 1. Kovacs (M) 15,2; 2. Jandera (Č) 15,4. — Krogla: 1. Douda (Č) 15,645; 2. dr. Darany (M) 15,02 m. — Kopje: 1. Varszeghy (M) 57,66 m; 2. Mala (Č) 61,15 m. — Skok v daljavo: 1. Hofman (Č) 7 m; 2. Megyeri (M) 6,66 m. — Skok s palico: 1. Kiraly (M) 3,6 m; 2. Votava (Č) 3,5 m. — 100 m: 1. Paic (M) 10,6; 2. Hajduk (Č) za širino prs zadaj. — 5000 m: 1. Kozniak (Č) 15:34,5; 2. Kelen (M) 15:35,4. — 1500 m: 1. Szabo (M) 4:05,6; 2. Sarvany (M) 4:05,7. — 400 m zapreke: 1. Kovacs (M) 56,1 sek.; 2. Nagy (M) 57,3. — Skok v višino: 1. Bodossy (M) 1,88 m; 2. Zamis (Č) 1,85 m. — Disk: 1. Remesz (M) 46,69 m; 2. Douda (Č) 46,68 m. — Švedska štafeta: 1. Madjarska 1:57,6; 2. Češkoslovaška 2:00,6.

Nemške smučarke ne bodo tekmovala več na dolgih progah, tako je namreč sklenila njihova smučarska zveza. To je edino pravilno, saj se lahko udeležujejo na kratkih progah ter v slalomu in smuku.

Bogat zimski program bodo imeli to zimo v Pragi. 27. in 28. januarja 1934 se vrši tekmovalje za evropsko prvenstvo dam v umetnem drsanju. Prvenstvo Prage se vrši 3. in 4. marca in bo mednarodnega značaja, ker bo glasom razpisala tudi inozemcem omogočeno sodelovanje. Čehoslovaki bodo dobili tudi dva trenerja za umetno drsanje. Dalje se bodo udeležili tekmovalci na Dunaju. In tudi Sonja bo enkrat startala v Pragi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 28. sept.: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Otroci v predškolski dobi (Marija Kmetova). 18.30 Pogovor s poslušalci. 19.00 Klavirski solistični koncert, g. Pavel Šivic — 20.00 Prenos iz Beograda: koncert — 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz — 22.30 Konec.

Petek, 29. sept.: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13. Čas, plošče — 18. Plošče — 18.30 Radio orkester — 19. Sokolstvo — 19.30 Izleti za nedeljo — 20. Prenos iz Zagreba — 22. Čas, poročila, Radio jazz — 23. Konec.

Drugi programi

Cetrtek, 28. septembra.

Belgrad: 20.00 Odlomki iz opere Tristan in Izolda (Wagner). 20.30 Koncert skladb K. Šimanskoga. — Zagreb: 20.30 Belgrad. — Dunaj: 17.25 Koncert za sopran in violino. 21.35 Simfonični koncert. — Budimpešta: 17.30 Vokalni koncert. 20.50 Ciganska glasba. 22.15 Koncert opernega orkestra. — Leipzig: 20.00 Orkestralni koncert. — London: 20.00 Koncert simfon. orkestra in solistov. — Praga: 9.00 Proslava godu av. Venceslava. 10.00 Cerkevni koncert (solisti, orkester, orgle). 16.00 Zborovski koncert. 20.00 Simfonični koncert češke Filharmonije. — Varšava: 20.00 Orkestralna glasba. (Iz »Radio Beograd«)

Petek, 29. septembra:

Belgrad: 20.30 Prenos koncerta iz Zagreba — Zagreb: 20.30 Vokalni koncert Fani Brandlova s sodelovanjem Radio-orkestra. — Dunaj: 20.30 Orkestralna glasba. — Budimpešta: 17.00 Koncert ciganske kapele — 18.30 Delavski zborovski koncert — 20.00 Sivilski brivec, opera (plošče) — 21.00 Jazz glasba — 22.15 Komorni koncert. — London: 20.00 Vojška godba. — Milan: 20.30 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20.00 Orožar, komična opera, Lortzing. — Varšava: 17.15 Koncert solistov — 20.00 Simfonični koncert.

Naša trgovina z Avstrijo v avgustu: Uvoz v Avstrijo 8,1 (avgust 1932 8,9), skupno 8 mesecev 63,2 (62,9); izvoz iz Avstrije k nam v avgustu 4,7 (4,5), v 8 mesecih 34,9 (36,2).

Ukinjen general. konzulat, Z. odlokom 12. t. m. je bil ukinjen generalni konzulat v Liège (Belgija), kjer je bil g. V. Vukmirovič konzul, Joe Hogge pa častni konzul.

Elektrifikacija Dolnje Lendave. Elektro družba z o. z. Dolnja Lendava je zaprosila za odobritev elektrifikacije Dol. Lendave. Nameravajo povečati milarno »Pelikan« in na parceli trgovca Weissa Zige postaviti električno centralo z lokomobilo.

Konkurz je razglašen o imovini Gospodarske zadruge, r. z. o. z. v Mariboru; prvi zbor upnikov 9. okt., oglasiti se je do 10. nov. in ugotov. narok 16. nov.

Občni zbori: Jožučekova, Kranj 12. oktobra ob pol 12 (bilanca, volitev nadzorstva). Kokra 13. okt. ob 16 v pisarni dr. Sabothija (bilanca, volitev nadzorstva).

Likvidacija: Blisk, d. z. o. z., trgovina s kovinskimi izdelki

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

200 Din
plačam tistemu, ki mi preskrbi službo službe, delavca v tovarni ali skladišču. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Pošten in zanesljiv« št. 11372. (a)

Kmečki delavec
star 44 let, sposoben za vsako kmečko delo, išče službo najraje k živini. — Nastopi lahko takoj. — Mihal Bizjak, Gozd št. 10, Kamnik. (a)

Šivilja
se priporoča za na dom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11414. (a)

Kmečki fant
išče službo za hlapca - kjerkoli. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11419. (a)

Službodobe

Starejša ženska
ali šivilja, katere razpolaga z 50—60.000 Din gotovine, dobi stalno nameščenje proti popolni garanciji. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Industrija« št. 11355. (b)

Iščemo
poštenih in zanesljivih zastopnikov iz vseh krajev Slovenije; lep zaslužek poleg rednega dela. Ponudbe na upravo »SL.« pod značko »Poverjenik« št. 11316. (b)

Konjski hlapec
starejši, dobro vaje konj in popravi, se sprejme. Ponudbe z navedbo znanja in plače na upravo »Slov.« pod »Ljubljana« št. 11431. (b)

Prodajalca (-ko)
za trgovino mesnih izdelkov, zmožnega 2—3 tisoč Din kavicije, iščem. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod 237-a. b

Zasluzek

General. zastopstvo
in samoprodajo oddamo za Dravsko banovino. — Amerikansko sredstvo za impregnacijo pogonskega jermenja - jugoslovanski fabrikat brez konkurence. Pogoji odlični, brez rizika, a zaslužek sijajen. — Firme ali gospodje v tovarnah, industrijah itd. dobro vpeljani, ki razpolagajo s kapitalom do 2000 Din za skladišče, naj se radi točnejših pogojev obrnejo na naslov: »Masol«, Zagreb, Maksimirska 73. (z)

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
dvosobno in vse pritlikline, ugodno oddam s 1. novembrom. — Jarnikova 12, čez slepi tir ob Dunajski cesti. (č)

Poceni oddam
mirni, snažni stranki lepo dvosobno parketno stanovanje. Stožice 142, trgovina. (č)

Lepo zračno sobo
oddam dvema solidnima osebam. Istotam kabinet eni oseb. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 11420

Prazno sobo
v Mostah ali Mar. Dev. v Polju, iščem. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Takoj T. D.« št. 11412.

Citajte in širite
»Slovenca«!

Vnajem

ODDAJO:
Mlekarno
dobro vpeljano, oddam takoj v centru. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11417. (a)

Pouk

Nemščina za otroke!
Nemško konverzacijo za 5-8 letne otroke, po preizkušeni metodi, nudi s 1. oktobrom Elfrida, Segula, Ljubljana, Glegališka ulica 7-1, bivša pomočnica ge. Orthaberjeve. Vprašati dnevno od 11 do 13 in od 16—18. (u)

Šoferska šola
E. Čeh
(bivša Camernikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zaštonj in franko.

Klavirski pouk
daje gospa po zmerni ceni. Ljubljana VII, Podjunska 23. (u)

Posredstva

Modna trgovina
v sredi mesta Ljubljane. moška, ugodno napredaj. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Naložba kapitala« št. 11329. (p)

Hišo ali vilo
kupim z vlogo Ljubljanske kreditne banke, ali zamenjam s hišo v Zagrebu. Naslov v upravi »Slov.« pod »Zamena« št. 11343. (p)

Glasba

Klavir
dobro ohranjen - kupim proti gotovini. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Klavir, Ljubljana« št. 11389. (g)

Obrt

Mlinarji!
R. proro. ajdo in ječmen kupite najceneje pri **A. VOLK, LJUBLJANA** Veletrgovina čita in moka. Resljeva cesta 24.

Kupimo

Majhne gobe
za vlaganje v kozarce, sveže, plačujem 6 Din kg. Ponudite trditi P. Setina, Radeče pri Zidanem mostu.

Vaakovratno
zlafo kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Suhe gobe
kupiše Sever & K. Ljubljana Gospodarska c. 5

Kupim
dobro ohranjen zdravniški instrumentarij. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Zdravnik« št. 11415

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trditi Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Specialno izbiro
modnih hlač in pumparic
dobite najceneje pri **Preskerju, Sv. Petra c.**

Cvetličarna
Terezija Pelko, Sv. Ema, Vnanje, pošta Pristava, ima stalno na zalogi umetne vence in šopke ter se za cenj. naročila najtopleje priporoča.

Prima kislo zelje

Imam v zalogi prima kislo zelje v sodih od 25, 50, 100 kg — po najnižjih cenah. I. Oražem, Moste. (f)

Zimska jabolka

po ugodnih cenah prodaja

Gospodarska zveza
Ljubljana

Ia slive
bosanske, suhe, eturane v zabojih po 10 kg Din 66, 5 kg 34 Din, razpošilja franko kupčeva pošta G. Drechsler, Tuzla.

Pravkar so nam dospeli gomolji

hijacint, tulipanov, narcis, krokusov, anemon ter irisov

ter jih nudimo najceneje. **SEVER & KOMP.** Ljubljana

Veverico
mlado, udomačeno, prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11388. (f)

■■■■■■■■■■

Inserirajte

V

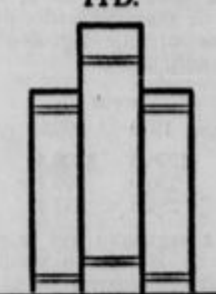
„Slovincu“!

■■■■■■■■■■

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnice za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob izgubi naše ljubljene hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Grete pl. Schöppl

izrekli svoje sožalje in sočutje ter darovali cvetje, izrekamo tem potom globoko zahvalo.

V Ljubljani, dne 28. sept. 1933.

Zalujoči rodbini: Schöppl in Ranzinger.

+

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretržno vest, da nas je zapustila naša dobra soproga in mati

Angelica Krstulović roj. Hribar

dne 26. septembra 1933, po kratki ali težki bolezni, previdna s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 28. septembra ob 17 popoldne iz hiše žalosti Vevče št. 34, na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Vevče, dne 27. septembra 1933.

•Zalujoči soprog Ante; Edo in Antuše, otroka; Apolonija, mati; Pepca, Etta, Elita, sestre; Rajko, brat — in vsi ostali sorodniki.

+

Globoko potrlih src naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nam je naša nad vse ljubljena žena, mati, stara mati, tašča, gospa

Marija Korošec
roj. Jerala

po kratki in mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti, v 64. letu starosti, danes ob pol 5, bogu vdano za večno zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 29. septembra ob 9 popoldne izpred hiše žalosti št. Vid nad Ljubljano št. 8 na farno pokopališče sv. Vida.

št. Vid nad Ljubljano, dne 27. septembra 1933.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljene soproga, skrbnega očeta, starega očeta, tasta, strica in svaka, gospoda

Bernarda Perko

viš. žel. uradnika v p. in hišnega posestnika

se tem potom najlepše zahvaljujemo. Globoko zahvalo izrekamo preč. duhovščini, predvsem preč. gg. župniku Janko Petriču, prof. dr. Gregorju Žerjavu, opatu o. cist. dr. Avguštinu Kostelcu, priorju o. cist. dr. Evgenu Fiedererju, inšpektorju sal. dr. Franu Wallandu ter čč. gg. salezijancem, g. dr. Vladimirju Guzelju za požrtvovalno zdravljenje, g. Gustavu Erklavcu za njegovo uslužnost ob bolezni in smrti blagega pokojnika, gg. zastopnikom drž. žel. in njegovim stanovskim tovarišem, zastopnikom društva »Krka«, Sokolu Moste, godbi »Sloga« za odigrane žalostinke, združenim pevskim zborom društev »Cankar«, »Slavec« in »Sloga« za prekrasno petje, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste v tako velikem številu spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 28. septembra ob 8 zjutraj v cerkvi pri Božjem Grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana—Moste—Stična, dne 27. septembra 1933.

Minka Perko, soproga;
rodbini: dr. Milan Perko in dr. Gregor Fedran.

Lovrenčič: Ljubljana: Ljubljanske knjižarne v Ljubljani: Deklica 28 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila odprti oči, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Biggers: Ključeva papiga, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 40 Din.

Samuel Lover:

RORY O'MORE 128

Irski ljudski roman.

»Bodite tako dobri, gospod,« je zopet povzel lord A., in njegov začuden glas je postal ironičen, »in povejte mi, po kateri točki v obtožnici je kriv, zakaj nisem dovolj pravnik, da bi to razumel.«

»Žal nam je, mylord, da z vami ne moremo razpravljati o točkah zakona, a res je, mylord, da ne poznate te dežele tako dobro, kakor jo mi, in prisegamo, da bi ta obtoženec moral že davno na vešala in zato, mylord, izrekamo kriv.«

Lordu A. je skoraj sapo zaprlo: nekaj časa je začuden in jezo zrl na porotnike, potem pa obrnil svoj pogled na obtoženca; tedaj ni bilo več jeze v njem. Oko, iz katerega je sijala dobrot, se je srečalo z jasnim, trdnim pogledom Rorija.

»Obtoženec,« je rekel lord A. in sleherno oko se je obrnilo na Rorija.

»Prosim, oprostite, mylord,« se je vteknil eden izmed sodnikov, »lordstvo, pozabili ste se pokriti s črno kapo.«

»Ne, gospod, nisem pozabil. — Obtoženec,« je nadaljeval sodnik, »dolžen sem, da vam povem, da se vam kljub pravdoreku, ki so ga izrekli proti vam, ne bo niti las skrivile.«

Glasni »Hura!« je zagrmel po dvorani in prekinil njegove besede. Zaslišal se je glas birača, ki je kričal »Mir!« Čez nekaj časa je dvorana utihnila, a preden je sodnik mogel nadaljevati, je predsednik porotnikov tako glasno, da se je dovolj daleč slišalo, pripomnil:

»Ni čudo, da uporniki kriče!«

Lord A. ni naravnost pokazal, da je slišal te nesramne besede, a zopet je velel biraču, naj skrbí za mir. Ko je hrup utihnil, je pristavil, dočim je ostro gledal na driskega moža: »In kdor si bo zopet drznil kršiti svečanost sodne dvorane, ga bom zaprl.«

Porotnik se je potuhnil vpricho ukora in sodnik se je s poslovnim glasom obrnil k porotnikom:

»Vaš pravdorek, gospodje, sem vzel na znanje. Moram ga pa ožigosati kot sramotnega za vas vse skupaj in za vsakega posameznega, zakaj vi ste norci ali pa še slabše. Na podlagi tega pravdoreka nikakor ne bom obsojil obtoženca, niti ne bom nocoj prej legel k počitku, preden ne odpošljem posebnega sla k lordu lajtnantu, da mu predložim ta slučaj, in da razveljavi vaš pravdorek. In tu, v sodni dvorani, javno obljubljam obtožencu, da bo kar najhitreje mogoče izpuščen iz ječe.«

Po teh besedah, ki jih je sodnik govoril porotnikom, je množica imela dovolj olike, da ni hrupno izrazila svojega veselja nad njimi; le pritajeno, zadovoljno mrmranje je šlo po dvorani. Kathleen, Mary in njena mati so pa Rorija objele, preden ga je odvedel ječar.

Porotniki so se razšli, sodnik je zapustil mizo in sodna dvorana, v kateri so se od vročine kar dušili, se je polagoma izpraznila. Okoli poslopja so ljudje postajali v skupinah in se pogovarjali o pretresljivih posameznostih obravnave. Porotniki so delali različne opazke zaradi izrednega obnašanja sodnika, pri čemer niso izbirali besed.

»Proklete, gospodje,« je predsednik porotnikov pripomnil, »naše slavne konstitucije bo kmalu konec, če bomo dovolili, da bo šlo tako naprej! Kaj nam pomaga porotna obravnava, če ne smemo obesiti vsakogar, ki ga spoznamo za vrednega vešal! Potem ti pa pride še kakšen prokleti uporniški sodnik in ga noče obesiti! Če bomo

to dovolili, bo konec pravice. Potem bo sodnik porota in potem bodo potepuhi delali, kar bodo hoteli.«

»Kaj,« je pristavil drugi, »če bi poslali spomenico lord lajtnantu, podpisano od nas vseh, protestirali proti nepravilnosti in ga opozorili, da je to nevarno za konstitucijo države, če se sodniku dovoli, da ne prizna pravoreka v takih časih, kakršni so zdaj, s papizmom in suženjstvom, medenim denarjem in cokoljami. Gospodje, lord lajtnant se ne bo upal odkloniti take spomenice.«

»Ne mislim, da bi se, gospod,« je rekel tretji. »Saj veste, če se lastnina ne brani, kaj postane iz dežele! Tu nas je dvanajst in ta uporniški sodnik se brani priznati naš pravorek, kar je toliko, kakor da se lastnina ne brani; in če se lastnina ne bo branila, kaj bo postalo iz Britske zveze, to bi rad vedel. Kaj neki bo na to storil lord lajtnant?«

»Nič manj ne more storiti, kakor da sodnika suspendira per tumperis in do tega ga bomo pripravili sine die — to je moj moto; in če zadevo ministrstvu pravilno razložimo...«

»Mislim, da naj pride pred škofa,« je prekinil četrty. »Dragi prijatelj, če pravim minister, ne mislim tistega ministra kakor vi, protestantskega ministra (protestantski duhovni se v angleščini imenujejo tudi ministri), ampak mislim ministerialnega ministra.«

»O, oprostite, zdaj razumem; vi mislite tiste velike lasulje tam na drugi strani. Dobra ideja! Kaj, če bi podpisali deputacijo in jo odposlali in plačali poštnino, seveda?«

»To bi bilo zelo spoštljivo,« je pripomnil eden izmed njih, ki še ni govoril.

»O čem pa govorite?« se je vmešal Sweeny, ki se je pridružil skupini.

»O današnji izredni zadevi.«